

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VEDEKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-kasos betű sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 18 fillér.

Ryáltár betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
 vasutak pályájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, február 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Befejezték a választójogi javaslat vitáját.
- Állami kertészet a vesztőhelyen.
- A primadonna tolvaja.
- Az uzsorások áldozata.
- Elfogott gyermekgyilkos rabló.
- Prohászta püspök előadásai.
- A meghazudtoltt császár.
- Románia nem akar háborút.
- Hatvany-Deutsch báró temetése.
- Szigorítják a fegyvertartást Aradmegyében.
- Tarkaságok.

Az ellenzék a Házban.

Arad, február 21.

Az ellenzék hétfőn bevonul a parlamentbe, hogy kivonuljon belőle. A színészkedő hajlandóság, amely szenvedélyes akarral keresi a bombasztot, a tablót, megint iratni fog magáról. Tegnap összelelkiztek a feudális arisztokraták Vázsonyival, Magyarország első demokratájával; a demokrata meghajtotta zászlaját a történelmi nemesség előtt, az arisztokraták pedig elragadtatásukat fejezték ki az ellenkezők irányában; nem volt ez érdekes, olyasmi, amiről beszél a világ? A képviselőházban ugyanígy fogják föl a helyzetet. A tanítók fizetéséről lenne ott szó, vagy egyébről. Az ellenzék azonban — így hirdetik, — ki fogja jelenteni, hogy megveti a kormányt, megveti a többséget, a képviselőházi őrseget, és kivonul. Milyen nüanszok fogják kíséreni ezt a karzati látványosságot, még nem tudni; de az ellenzék tudja, hogy feltűnő lesz.

Az ország csak azt nem fogja megérteni: mi haszna van ebből? Amint hogy nem látta hasznát az ellenparlamentnek,

nem volt köszönete a kordon előtti fölönulásban, és nem látja sorsának megváltását abban a botrány-hajszában, amelyet Désy Zoltán kezdett meg és amelyet az ellenzék többi vezérei akarnak állandóvá tenni? Törvényhozóknak, népképviselőknak, a nemzet választottjainak az lenne a hivatásuk, hogy minden időben megértsék, mi a legnagyobb, a legközvetlenebb, a legáltalánosabb szükség, panasz, sérelem, és azt próbálják orvosolni, pótolni, kiküszöbölni. Nálunk, az ellenzéki képviselők cselekvései után azt képzelik az emherék, hogy ezek az urak más világban élnek. Nem tudnak arról, hogy háboru veszedelme szorongat bennünket; nem látnak semmit se abból, hogy a tönkrejutások lavinája mint gördül végig az országon; nem éreznek semmit az aggodalmakból, a melyek a holnap bizonytalansága miatt nagyokat és kicsiket egyformán gyötörnek. Az ő életüket magas falak zárják el mindezekről. A falakon belül pedig nincsen egyéb, mint személyi indulat, megsértett hiúság, régi gyűlölség, családi harag, feneketlen bosszuvágy, a mely ki-elégülését keresi. És a mennyire kimeríthetetlen ebben, annyira nem törődik egyébbel, — a legkevesebbet azzal, hogy a személyi hajszák és állandó botrányok mennyire megviselik a külföldön ennek az országnak tisztességét, jó hírét, hogy egy vonalba kerülünk Törökországgal, a hol szintén fontosabbnak tartották a belső pártharcokat, mint azt, hogy a háboru ellen kellően védekezzenek.

És ilyenformán lassanként közömbössé válik az ország előtt, a mi máskor eseménye volt a politikai életnek: hogy a

parlament újból megkezdi a működését. Lehet, hogy bizonyos fokig a többség a hibás, hogy nem tudta megtalálni a módot, a mellyel a képviselőház ellenzékét a rendes működésre megnyerje. De a többség felelősségét csökkenti, hogy ezt a módot kereste, és hogy az utóbbi időkben annyi gyűlölettel, annyi öntelt elfogultsággal találkozott, hogy ez a békés megegyezésnek minden kilátásait előre elvette.

Hétfőtől kezdve még egy frázissal mindenesetre szegényebb az ellenzék. Nem mondhatja a képviselőházzal, hogy az „csonka parlament,” — „munkapárti értekezlet,” — az ellenzéknek szabad az útja, s ha akarna, ha egyáltalán gondolna rá, megkezdhetné az alkotmányos küzdelmet, a harcot. Erről azonban nincs szó; oly régen nem próbálkoztak vele, hogy talán már nem is boldogulnának vele. De e miatt nem kell az országnak izgulnia. Az ellenzék bevonul a parlamentbe, — és vagy újra kitiltatja magát, vagy pedig az erkölcs szent jelégével kivonulást rendez onnét. Szép lesz.

Ha az ország azért fizetné a képviselőket, hogy mulattassa őket, hogy a számára izgató, érdekesítő és lehetőleg változatos eseményeket rendezzenek, hogy folytatásos skandalumokat szöjjenek, hogy a politikai ujságok ki ne fogyjanak a színes, zajos, szenvedelmes anyagból, — talán meg lehetne érteni a dolgot; ámbar akkor föl kellene vetni a kérdést, hogy megéri-e ez az árát, amely elég nagyobb. Ezek a dolgok azonban tisztos jelszavakba, fellengzős eszmékbe takaróznak; miért kell azok tigny tűrni, elfogadni?

Sajnos, csak a tehetetlenség elmékedé-

Az első vallomás.

Irta: Zsoldos László.

Megvallom, hogy gyermekkoromban csinos és zajos udvari életet éltem, amennyiben folyvást az udvaron hancuroztunk a pajtásaimmal. Természetesen ez nem járt minden zaj nélkül és ház mesternénk, a derék és terjedelmes Léni, nem egyszer jelent meg a kapualj felől (ahol a lakása volt) seprővel a kezében, miközben vadul rikácsolta felénk az ő sajtós kiejtésében:

— Montam már lesz csend tyerrekekk, aki himmelsacramentificánfüttylő!...

A seprő láttára mindannyian ijedten rebbentünk széjjel, de természetesen csak egy-két rövid percere. Mert mihelyt Léni tekintélyes körvonalai eltűntek a kapualj homályában, nobát a másik pillanatban már újra künn zibongott az udvaron a rakoncátlan verébsereg. Így ismétlődött meg ez napjában nyolcszor-tízszor, amíg egyszer csak a második emeleti folyosón (mert akkoriban még csak kétemeletesek voltak a bérkaszárnák) meg nem jelent a háziur patriarkális alakja és le nem mennydörgött közénk a magasságból, hogy (sz is csak törte a magyart):

— Mifféle ribilión az otlenn, ti gasz per nahajdera? Jöfifő nyetelbe mint fölmontom a lakást!

Erre szűleink vagy egyéb hozzánkarlózók,

beperancsoltak a szobába, mert hát a lakással mindnyájan meg voltak elégedve és nem szívesen költözött volna ki senki sem a házból. Ilyenkor aztán egy-két napig csend volt az udvaron. És ebben a fegyverszünethez hasonló csendben (most tudom csak megbecsülni, hogy mi volt az) mindig megismétlődött egy idill. A második emeleten ugyanis a háziurékkal szemközt, lakott egy ügyvéd és az ügyvédnek volt egy hórihorgas, kamasz fia. Mi nem szerettük, mert gombozásaink és fogócskánk során sohasem vegyült közénk, azonkívül állandóan pepita selyemnyakkendő csokrot, fekete harisnyát és rövid nadrágján kétoldalt széles, fekete selyemcsikot viselt, ami által aféle divatmajomnak tűnt föl a szemünkben. Ezt pedig a mi egészséges gyomrunk nem vette be.

Ehhez még épen csak az biányzott, hogy a fiu a realba járt, holott mi valamennyien gimnázisták voltunk. Még talán sokan emlékeznek azokra a mulatságos időkre, amikor a gimnázisták és a realisták között különféle csapatok játszódtak le Budapest egyes féltreos utcáiban, s mondhatom, hogy nekünk is sokszor viszkettett a markunk, amikor a gimnázista házunk lépésőjén, vagy második emeleti folyosóján megpillantottuk a selyemcsikos nadrágjában pávázkodó hórihorgas realistát. Ezzel a viszketés-sel azonban mindekor kénytelenek voltunk beérni, mert egy izben, vagy másfél esztendővel e történet előtt, egyesült erővel megtámadtuk Ho-

pócy Bálintot (ex volt a realistának a neve) az első lépcsőházban és a hórihorgas kamasz akkor legurított bennünket, apró hürcsögöket, félemeletnyi magasságból a lépcsőn, hogy többet nem merészkedünk szembeszállni vele. (Nem is cauda, ő már az ötödikbe járt, mi pedig még csak az első és harmadik osztály között birkóztunk a kulturával.)

Nobát, amikor az udvar a szülői karhatalom alkalmazása folytán így egy-egy napon elcsöndesült, akkor az elhagyatott csatateren délután megjelent a gyűlöletes Hopócy Bálint. Akár tél volt, akár tavasz, akár eső esett, akár a jégeső, neki mindegy volt: könyvvel a kezében lejtött az udvarra — tanulni. Hosszu lábával le-föl rőtta az udvar aszfaltját, de mindig csak a háznak azon az oldalán, amelyik szemközt esett az ő lakásunkkal. Ép az ügyvédék alatt, tudniillik, az első emeleten, lakott egy főorvos, meg a családja. A Hopócy gyerek a maguk lakásából vagy folyórészéből sohasem nézhetett le a közvetlenül alattuk levő elsőemeleti főorvososi lakásba, vagyis ennek a lakásnak az udvari szobái felé. Innen az udvar tulsó oldaláról, azonban már vigan föl lehetett ide kacsintgatni. Vigan és nem ok nélkül. Az udvari szobák közt ugyanis egy fehérfüggönyös leányszoba is volt és ennek a fehér függönye ilyenkor (csöndes napokon, amikor Hopócy „tanult” az udvaron) csudálatoskép mindun-

seivel, csöndes megütközésével lehet fogadni, kísérsni ezeket az eseményeket. A nagyobb bajok, amelyek elfoglalnak, szinte el is terelik az elkésredést a felől, csak egy-egy pillanatban jut eszébe az állampolgárnak a gondolat: mikor lesz ennek a hiu, ennek az önző, ennek az üres alakoskodásnak vége?

Befejezték

a választójogi javaslat vitáját.

— Az utolsó bizottsági ülés. — Lukács László a titkos szavazásról. —

Sajtó tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 21.

Ma délelőtt tíz órakor a választójogi bizottság folytatta a képviselőházban a választójogi javaslat részletes tárgyalását Héderváry Károly elnöklésével. Az ülésen megjelent Lukács László miniszterelnök, Jakabffy Imre, Némethy Károly államtitkár, Vargha Gyula, a statisztikai hivatal igazgatója, Ladik Gusztáv és Petrovics Elek miniszteri tanácsosok.

Az ülés megnyitása után Lukács László miniszterelnök ismertette azokat a módosításokat, amelyeket a benyújtott indítványok és javaslatok alapján a kormány elfogadhatónak tartott. A bizottság ezután folytatta a javaslat 5., 6. és 7. fejezeteinek részletes tárgyalását. E fejezetek tartalmát apró stiláris módosításokon és lényegtelen változtatásokon kívül változatlanul elfogadták.

Az új választási rendfenntartás.

Az érdekesebb módosítások közé tartozik az, hogy a törvény a választások alkalmával a községi eljárássá ruházott rendészeti feladatokat a főszolgabíróra, mint elsőfokú közigazgatási hatóságra ruházta át és azután kimondja, hogy a választás napján a rend fenntartásáért, mindaddig, amíg az elnökség működését meg nem kezdi, a bejelentők, azontul pedig a választási elnökség tagjai felelősek.

A jelölést az eddigi törvény szerint a választás előtt öt nappal kellett bejelenteni. A törvény ezt a határidőt három napra szorította össze. A választási elnök a jelölést abból az okból utasíthatja vissza, hogy a jelölt a képviselői megbízó levélnek be nem mutatása miatt nem választható. Bizalmi fértak a jelölt nem, hanem csak a jelölők alkalmazhatnak a választásokon.

A karhatalomról a választási elnök csak a közigazgatási hatóság megkerdezése után gondoskodik és a közigazgatási hatósággal egyetértésben

osztja szét a választási körzetekben rendelkezésre álló karhatalmat.

A 107. paragrafusig mindössze ennyi változtatást tett a javaslaton a bizottság.

A titkos szavazás.

A titkos szavazásról szóló 112. paragrafus körül igen érdekes vita fejlődött ki.

Blanár Béla javasolja, hogy a szavazás Budapest, a törvényhatósági joggal felruházott városokban s azokban a rendezett tanácsú városokban, amelyek egyedül, vagy több mással együtt alkotnak egy választó kerületet, a szavazás titkos és köztársasági legyen.

Szász Károly azt indítványozza, hogy a szavazás valamennyi kerületben nyilvános legyen.

Lukács László azt véli, hogy Blanár Béla és Szász Károly ellentétes indítványai közt, amelyek közül az első a titkosságnak kiterjesztését, a másik pedig az egész vonalon való elejtését célozza, a legcélszerűbb a javaslat által kijelölt közeputat választani. A titkos szavazás kiterjesztése nem lenne célszerű és nem is indokolt, mert növelné a bizonytalanságot, ha nem is épen a törvényhatósági joggal felruházott városokban és a nagyobb ipari centrumokban. Ezeknél ugyanis az ipari munkásság bevonása a választói jogosultság közé kétségtelenné teszi az eredményt: azt tudnilit, hogy a városokban és ipari centrumokban a munkások jelöltjei fognak megválasztatni.

A bizonytalanság sok vidéki kerületben állna elő s ezért a bizonytalanságot s nem vállalhatja a felelőséget s így nem fogadhatja el Blanár javaslatát. Nem rajongó híve ugyan a titkos szavazásnak, de az ipari munkásság jogos kívánságai elől nem zárkozhatik el s e kívánságokat a lehetőség határára belül számításba is vette. Mindamelllett nem fogadhatja el Szász Károly javaslatát sem, ép oly kevéssé, mint ahogy nem híve annak sem, hogy a szavazás kötelezővé tetsék, mert ez az intézkedés nem lenne praktikus. A választási listák összeállítása és a választások között ugyanis rendszeren hosszú idő telik el, amely alatt a választók egyik kerületből a másikba költözhetnek. A választókat pedig nem lehet arra kötelezni, hogy szavazatuk leadása miatt hosszú és költséges utazást tegyenek. Ott, ahol kötelező a szavazás, rendszeren az a büntető szankció, hogy a választó, aki nem gyakorolja jogát, elveszti azt. Esetleg épen ezt akarta a választó a szavazástól való tartózkodással elérni. A választói jog elvesztése fehé azok számára, akik nem élnek jogukkal, nem büntetés.

Kéri, hogy a paragrafust eredeti szövegében fogadják el azzal a módosítással, hogy a joghatályt Fiuméra is kiterjesztik.

A bizottság a miniszterelnök javaslatát elfogadta s a paragrafust változtatlan szöveggel azzal fogadták el, hogy Fiumét is e paragrafus hatáskörébe vonták. Gyors egymásutánban fogadták el ezután a 113—148. paragrafusokat.

A 148. paragrafusba az előadó javaslatára azt a büntető szankciót vették fel, hogy az, aki megsérti, a pártfilésekre vonatkozó határozatokat, mennyiben tette nem esik súlyosabb beszámítás alá, jelen törvényt hágya át s három hónapig terjedhető fogházbüntetéssel és 300 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

A többi paragrafust ezután vita nélkül elfogadták.

Az utolsó simítások.

Némethy Károly előadó felhatalmazást kér, hogy a szükséges stiláris módosításokat megtehesse. A bizottság megadja a felhatalmazást s megbizsa az elnököt és az előadót a jegyzőkönyv hitelesítésével. Khuen Héderváry Károly gróf a bizottság nevében köszönetet mondott az előadónak, a miniszterelnöknek s munkatársainak. Lukács László a bizottság tagjainak mondott köszönetet odaadó támogatásukért, amelyben a kormányt ennél a fontos munkánál részesítették s amely lehetővé tette azt, hogy egy igazán megfelelő javaslat jött létre.

Állami kertészet

a veszthelyen.

— Varjassy Árpád tervei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21.

Az egész ország közvéleménye elismeréssel emlékezett meg az Aradi Közlöny tudósítása nyomán Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő és Mudin István, székudvari gazdasági iskolai szaktanító ama tervéről, hogy Aradon, a város által megvett veszthelyi földeken bolgár kertészeti gazdasági iskolát akarnak létesíteni és ehhez a város, valamint a kormány támogatását kérik. Arad város törvényhatósága megbizsa a tanfelügyelőt, hogy dolgozza ki szép tervei megvalósításának eszközeit, kereteit és céljait ismertető emlékiratát. Varjassy elkészült ezzel a munkával, és ma nyújtotta be a tanácsoshoz. Az alapos munkát, mely 28 gépírással oldalt, Varjassy, Mudin és Ipolyi-Keller Iván gazdasági egyesületi főtitkár készítették.

Az alábbiakban közöljük a tanfelügyelő jelentését, mely megismerteti a nagyszabású intézmény lényegevel.

Arad sz. kir. város tulajdonát képező, a zsigmondházi határban fekvő és az ezidőszert házonbérbe adott 123 kishold földterületnek bolgárkertészetté leendő berendezése tárgyában Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1911. évi december hó 14-én tartott közgyűlésén 29267/904 szám alatt hozott határozatában fog-

talán meg-megmozdult. Mintha csak valaki tilt volna mögötte. Dehogy is „mintha”. Ott tilt az bizony a maga kedves, aranyos kis valóságában. A főtörzsorvos nyulánk, szőke, süldő leánykája, a szép kis Ágota, már ahogy a hábeliek bizalmasan hívták maguk között. Ágota ilyenkor rendszerint kézimunkázott az ablak mögött, de a hergolótt, a jó lsten tudja, miképen, egyre másra ugy találta megbökdösni a csipkefüggőnyt, hogy a függöny félrelibbent és mögötte szemérmesen és a hórihorgas Hopócy Bálintra mégis oly biztatón ki-kitekintett a szép szőke kis bakfis.

Mi ezeknek a gyalázatos taláknak a látára természetesen szerettünk volna kirohanni az udvarra, hanem egyrészt a háziur tegnapi szózatát megrettent szüleink lehúzták az ajtórol a kulcsot, másrészt pedig amugy sem mertünk volna szembeszállni a cseji Holuhárhoz hasonló realista félelmes erejével. Ennél fogva akarva, nem akarva, kénytelenek voltunk túrni az idült és csak a fogunkat esikorgattuk dühünkben (egyalább én), hogy megállj csak, Hopócy, miok is leszünk még olyan nagy fiuk, mint te és akkor majd mi fogunk fölkapaszkodni az udvarról a szép Ágotára!

Egyre azonban még sem fajult el a dolog. Egy decemberi napon ugyanis valamelyikünknek eszébe jutott, hogy ezen a téren se hőembert nem lehet csinálni, sem hőval nem lehet lapdázni, sem pedig koresolyázni nem lehet az udvar aszfaltján, mert hát nincs hó és nincs hideg, ami legalább a napközben leballó esőt megfagyasztaná s ennél fogva ez

a tél borzasztóan unalmas lévén, színelőadást kell rendezni a házban. Talán mondanom sem kell, hogy ezt az eszmét mindnyájan nagy szeretettel találtuk, rögtön hozzájárultunk és nyomban el is határoztuk, hogy a „Peleskei nótárius” foguk eljátszani. Az előadás az egyik földszinti gyerek apjának a lakasában lesz, a díszleteket a gyerek bátyja rajzolja meg színes krétával az összevarrott fehér csomagoló papírosokra, a nagy szoba fele lesz a színpad, a belőle nyíló kis szoba az öltöző s a nagyszoba előlő része lesz az nézőter. Páholy (a lakasban levő négy karszék egyenként véve) huszonöt krajcár, földszinti öltöző (nadszék) az első sorban husz, a többi háromban tíz krajcár, álló hely (a harmadik szobában, ahonnan csak az ajtón keresztül lehet a színpadra látni) fejenként négy krajcár (szuszterallér).

A terv futóúzként terjedt el a házban, s óriási érdeklődéssel fogadták a földszinten ép ugy, mint az első és a második emeleten. A háziur a két kis pocok gyereke részére még első nap megváltott két páholyt (s huszonöt krajcár), sőt Léni, a házmesterné is megígérte, hogy ferjével, aki agg hertos egyesületi tag volt, valamint a két szomszéd ház házmesterei családjaival szintén meg fog jelenni az állóhelyen. (Tíz iz a hecc, hehehe, gné fru, meg fogjuk nézni diese Rebeilen a Peleskei nótáriusban!)

Antiquáriusnál megvásároltuk a „Peleskei nótárius” t s másnap délután, épen a szereposztáson akartunk hajbakapni, amikor tanácskozó termünkbe váratlanul betoppant a hórihorgas

Hopócy Bálint. Összerőfentünk, mint a rablók, szoktak a tűz körül, mikor idegen lép közéjük, de az ügyvéd fia elébe vágott az eseményeknek.

— Fiuk, — szolt szinte szepegeve, — békejossal jöttem közetek (s már nyújtotta is felénk mind a két hosszú kezét), s arra akarok kérni benneteket, hogy adjatok nekem is szerepet a színderabban!

Csend s azután olyan hangon, mintha a tor-kát fojtogatná valami, így folytatta:

— Vallomást akarok tenni Ágotának. (— Hát ő is eljön? — kérdeztük mi egyszerre) El, el, egészen biztosan eljön, ha én is játszom a színderabban. Páholyba. Egészen biztosan.

Egy darabig szepegett, amíg megint szóhoz nem jutott.

— Igen, fiuk, vallomást. Azt akarom el-énekelni neki a színpadról, hogy (s már énekelte i.):

Juhász legény, szegény ju hász legény
Nasse, itt van ez a tei er szény,
Adu ide a szere-tódet nekem...

Nem engedték befejezni! Mindnyájam lelkesen ugráltunk föl a székünkről:

— Hejyes, Hopócy! Nagyszerű! Te fogod énekelni a „Juhász legény” t!...

Sok próba és sok izgalom után elérkezett a nagy nap. Az előadás délután négy órakor kezdődött, de a néző ér már félőgykor s szorongásig megtelt. Ez komoly dolog, kérem, akarmelyik színházigazgató büszke lehet volna rája. Vegre szétlibbent a függöny, s a műledvelé

laltakkal kapcsolatban a törvényhatósági bizottság részéről ama kitüntető megbízást nyertem, hogy a területnek bolgárkertészetté leendő berendezésére vonatkozó az részletes és kimerítő előterjesztéseket tegyek.

Nemcsak a megbízás kitüntető volta, de az a meggyőződés is, hogy a szóban lévő és kertészeti célokra kiválóan alkalmas területnek egy mintaszerű és iskolai jellegű bolgárkertészetté leendő berendezése nem csupán helyi, de országos jelentőségű kérdés, arra ösztönzött, hogy a népnevelés és a mezőgazdaság terén elismert szakemberek tanácsainak és urbarizálásainak felhasználásával egy, a kérdés erkölcsi és anyagi oldalait teljesen megvilágító és így az érdemleges további tárgyalásra alkalmasnak mutatózó tervezetet iparkodjam egybeállítani. A tervezetet 1. alatt, a terület helyszínrajzát pedig 2. alatt csatolom.

A város anyagi érdekei a kérdés mielőbb leendő megoldását sürgetik, ezért a további tárgyalások helyes irányának megválasztása érdekében ama meggyőződésemet nyilvánítom, hogy a város közönsége egy ily nagyterjedelmű és az első évben az üzleti tőke betudásával mintegy 280000 korona befektetést és e mellett a berendezkedés első napjától kezdve kipróbált szakemberek szakadatokon irányítását igénylő kérdés megoldására képtelen, azért a további tárgyalások oly irányban volnának terelendők, hogy a kertészet állami jelleggel, tehát az állam anyagi és erkölcsi eszközeivel nyerjen megoldást.

A kertészetnek állami jelleg mellett leendő üzembe helyezése esetén is a város közönsége jelentékeny előnyök élvezetébe lépne, mert a földek vételére felvett kölcsön után a város az 1911. évben kamatokban 11498 korona 11 fillért, adóban pedig 605 korona 89 fillért, e szerint összesen 12103 korona 89 fillért fizetett, míg a város haszonbérjévédelme csupán 7396 korona 72 fillér volt s így a város pénztárát 4707 korona 17 fillér különbözlet terhelte, terhelni a jelenben is és a földterületek célszerűbb kihasználása nélkül terhelni fogja a jövőben is.

A területnek állami kezelésbe vétele esetén a város közönsége ettől a teherrel megszabadulna.

De jelentékeny előnyök tekinthető a város szempontjából az is, hogy a piaci árak Aradon és Arad-hegyalján a támasztott verseny következtében mérsékelve lesznek, nemkülönben, hogy a telep üzemével kapcsolatban Arad forgalma jelentékeny módon emelkedni fog. De a jövőre való tekintettel már most előnyök nevezhető az is, hogy a vesztőhelyen létesített bolgárkertészet felvirágozása kétségtelenül magát az államot fogja ösztönözni arra, hogy Aradnak a Maros, vagy az élővízcsatorna mentén fekvő és a bolgár kertészeti célokra kiválóan alkalmas területein állami-

lag gondozott leányok részére is megfelelő szervezeti kertgazdaságot létesítsen.

Ama biztos reményben, hogy az Aradon iskolai jelleg mellett szervezendő bolgárkertészet üzemével kielégítést nyerő általános közigazgatási érdekeket első sorban maga az állam fogja megtámasztani s így az állam a város közönségének azt az ajánlatát, hogy a szóban lévő területet bolgárkertészeti üzem alá vegye, örömmel fogja fogadni: a kérdés megoldásának gyorsítása érdekében már most szükségesnek mutatkozik megállapítani ama feltételeket és hozzájárulásokat, amelyek mellett a város a területet az állam használatába átengedni hajlandó volna.

A szóban lévő 123 kishold földterületet a város a következő feltételekkel ajánlhatná fel bolgárkertészeti célokra az államnak:

1. Az állam a terület átvételének napjától számítva fizeti a föld vételárának fedezésére folyószámlára felvett összeg után az esedékes kamatokat, tehát évi mintegy 11500 koronát és fizeti a mintegy 600 koronát tevő közterheket.

2. A pénzügyi viszonyok megjavulása után a folyószámlakölcsön ötven év alatt visszafizetendő és a földművelésügyi miniszter ur jóváhagyásától feltételezett tők kamat törlesztéses kölcsönre alakítandó át, mely kölcsön után a részösszegeket a kölcsön egész ideje alatt az állam fizeti folytatólag a közterheket is.

3. Az ötven év letelte után az állam az évi részösszegnek megfelelő összeget folytatólag haszonbér fejében a város pénztárába fizeti és fizeti folytatólag az adókat is, a telep évi tiszta jövedelmének 10% át pedig népjóletti intézmények támogatására a város közönségének átengedi.

A kérdés sürgős és kedvező megoldása céljából szükségesnek mutatkozik az is, hogy a város közönsége az esetben, ha az állam a bolgárkertészetet az 1. alatt csatolt tervezetben kifejezett irányelvek alapján valósítja meg, megfelelő hozzájárulásokat biztosítson.

A hozzájárulások a következők lehetnek:

a) A telep tisztviselőinek és szegődményeseinek valamint fogatainak teljes hidvám, illetve kövezetvámmentesség;

b) a telep termékeinek eladására helypénzmentesség és egy drucarnok részére megfelelő terület;

c) a piaci sörredékből a város által egybehordatott és évenként a város által a telepre szállítandó egyezer kocsi trágya;

d) a telep építkezéseinek szükséges homok, valamint a telep utainak jókarban tartásához szükséges kavicsos-homok díjtalan átadása;

e) a várostól a telepig vezető kocsitűz állandó jókarban tartása és világitása;

f) a telep házi iparához szükséges jüzvessző termeléséhez szükséges 4-5000 m² öi alkalmas terület díjtalan használata.

A kérdés kedvező megoldásának érdekében megemlítendő az is, hogy kisszentmiklósi tűzérkaszárnya, valamint az Aradon létesítendő tűzérkaszárnya trágyája, nemkülönben az aradi vár sáncsaiban termelhető sás, fűz és széna a telep részére biztosítható, valamint a vesztőhely 10 kishold területén létesítendő park felügyeletéért és gondozásáért — megfelelő általános összeg mellett — a terület szénatermése is a telep részére átengedhető.

Kikérhető volna az is, hogy a város közönsége által fenntartott árvaház 12 éves fiú-nővendékei az államilag gondozott gyermekekre vonatkozólag kötelező feltételek mellett az intézet rendszeres növényeként gyanánt felvétessenek.

Ezzel a kérdés minden oldalról megvilágítva és minden vonatkozásában lehetőleg kimerítve van.

Már most csupán az az óhaj nyerhet fohász-szerű kifejezést, hogy ez a közérdekű és ugy közigazgatási mint szociális szempontból mélyreható kérdés oly férfiak elbírálása alá kerüljön, akik nem egyes bevételi vagy kiadási tételnek száz vagy ezer koronával nagyobb vagy kisebb mivoltát kutatják, hanem akik a kérdés fontosságának megfelelő magas álláspontonról a tervezet szépségét, hasznosságát és észszerűségét áttekinthetnek, átörteni és annak sürgős megvalósításáért alkotó ésszel és érző szívvel lelkesedni tudnak. Tisztelettel, Kelt Aradon, 1913. évi február hó 17 én, Varjassy Árpád Arad az. kir. város th. bizottságának tagja.

A tanfelügyelő terveit elküldötte az aradi kulturmérnöki hivatalnak és Katona Béla műszaki

tanács véleményét is bemutatja most a tanácsnak. Katona műszaki tanácsos azt írja jelentésében, hogy nem tanulmányozta elég behatóan a kérdést és ezért csak általánosságban szólhat a kérdéshez, de véleménye szerint helyesebb lenne, ha a kertgazdaság mellett takarmány tenyésztést és tenyésztet honosítanának meg a birtokon, mert a nyolcvan tanulóra tervezett iskola nem szolgáltathat elég munkasort a kertészethez, már pedig drága napszámok mellett olcsó árut produkálni nem lehet.

A tanács a márciusi közgyűlés elé terjeszti az ügyet.

VÁROS-ÉS MEGYE.

Szigorítják a fegyvertartást Arad-megyében.

— Értekezlet a főispánnal. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21.

Urbán Iván báró főispán hivatalában tegnap délelőtt érdekes tanácskozás volt, amelyen Arad-vármegye több tekintélyes nagyhirtokosa vett részt. A főispán azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a törvényhatóság fegyvertartási szabályrendeletét legközelebb módosítsák és az újalkotott szabályrendeletbe olyan szigorubb feltételeket vegyenek bele, amelyekkel a fegyvertartást megnehezítsék. A főispánnal tartott értekezleten, amely ezzel a kérdéssel foglalkozott, Urbán Iván báró meghívására résztvettek Bohus Lajos báró, Károlyi Gyula gróf volt főispán, Purgly László, Friebeisz Miklós aradmegyei nagybirtokosok és Schill József vármegyei főjegyző a törvényhatóság képviselőiben.

A tanácskozáson végleges megállapodásra nem jutottak, azonban az az egyhangú vélemény nyilatkozott meg a résztvevőknél, hogy a fegyvertartást a lehetőségig meg kell szigorítani. A löfegyvertartásra ma is csak alaposan megindokolt esetben adnak engedélyt a főbírák, azonban az értekezlet résztvevői úgy találták, hogy még mindig nagyon sok orvvadász jut engedéllyel löfegyverhez. Többen a nagy erdőtulajdonosok közül tapasztalatból tudják, hogy azok a tanyai gazdák, akik azon a címen kapnak fegyvertartási engedélyt, mert elhagyott helyen laknak, tültevényeiket, házuk táját duvad ellen védelmezik, — legtöbbször eljárnak titkon és tilosban vadászatni. Ezzel természetesen a vadászterületek tulajdonosait és bérlőit megtárosítják. A szabályrendelet módosítása — ha az értekezleten felmerült terv megvalósul — olyan lesz, hogy löfegyvertartására csak az kap engedélyt, akinek vadászati joga is van, vagy hivatalos kötelessége ellátásánál van szüksége fegyverre.

A tanyai házak gazdái legfeljebb forgópisztoly tartására kaphatnak majd engedélyt, hogy a kártékony vadak és kártékony emberek ellenében mégis fel legyenek hagyva elhagyatott-ságukban.

Alagut a kulturpalota alatt. Megirtuk, hogy a kulturpalota munkálatainak befejezése előtt gondoskodott már a tanács arról, hogy a vállalkozókkal megejtendő végleszámoláshoz, a kultuszminiszter küldjön ki szakközeget. A miniszter még nem nyilatkozott és valószínű is, hogy a tanács nem is fogja megsürgetni a kérdés elintézését, mert, mint ma a palotában tartott helyszíni szemlén kitűnt, újabb építkezésre és újabb, eddig még nem ismert nagyságu befejezésre lesz szükség. Az eddigi tapasztalatok ugyanis azt bizonyítják, hogy a központi fűtéshez szükséges kocsznak beszállítása és elraktározása nem történik megfelelő módon és annyira elpiszkítja a palota udvarát, folyosóit, és lépcsőit, hogy

társulat tagjai a petróleum-lámpák fényében megjelent a világot jelentő deszkákon. Mit tudom én már most, harminc év múlva, hogy voltak a részletek, csupán arra emlékszem irgalmatlanul, hogy amikor a hóriborgas Hopócy Báunt a végzőra betoppant a szinpadra, s kezében a tele erszény nyel elkezdte dalolni a jubászegényhez (de loppal a háziur pocokjai mellett csakugyan a páholyban ülő fehérruhás szép Ágotára pislogva) a vallomás-számba menő rigmust, hogy:

— Jubász legény stb., — hát akkor a tele erszény egyszerűen úgy elkezdett reszketni a ki nyújtott hosszú kezében, mint a nyárlalevél, a hangja pedig oly szivattépdön mekegett, hogy (Juhuhász lelegény, szeszegény jujuhász lelegény) a háziur pocokjai mellett a páholyban a fehérruhás szép Ágota, aki pedig már háromnegyed óra óta egy gazdag főtörzsorvos leányához illő feszes méltósággal várta az eseményeket, most egyszerre csak (utánam a vízözön, utánam a vízözön!) a kis szivére szorította a kis kezét és, mint aki már egyáltalában nem bír parancsolni többé az érzelmeinek, fölzobogott:

— Istenem! (S, mintegy magyarázatkép, a szenzációhajhász nézőtér számára.) Én nem tehetek róla, de mindig úgy elszorul a szívem, ha színházban vagyok!

Nem volt tovább. Csak másnap rebesgették a családok, hogy a szép szóke Ágotát a színház után kegyetlenül elnásápolta a papja. Az az utag azonban bizonyos, hogy mi meg a „Peleskei nótárius” után testületileg gratuláltunk a hosszú Hopócy Bálintnak ezért a mindkét részről oly pompásan sikerült első vallomásért.

megfelelő megoldásról kell utólag gondoskodni, mert nem számoltak azzal, hogy az utcán át parkirozott területek keresztül, még kevésbé egy esztétikai szempontból mintául szolgáló épület belsőjében állandóan szennyet és fekete szénport cipelni nem lehet. *Földalatti alagutat kell építeni, a palota utcai fölépcsője alatt, olyan szélességben, hogy ott kézikocsival vagy targoncával dolgozó munkások is elférjenek. A tervek már el is készültek és ezek szerint a főbejáratnál körülbelül husz méternyire szélezhányó akna létesül, amely az alagutba szolgál. Az utóbbi pedig a kazánház előtt lévő szénraktárnál végződik. Ez az utólagos operáció a még nem részletes számítások szerint is több ezer koronába kerül s a tanács holnap tartandó ülésén dönt ebben a kérdésben.*

Az uzsorások áldozata.

— A milliomos fiu bűnügye. —

Tévérti tudósítás.

Budapest, február 21.

A budapesti királyi ügyészség kétréndbeli család büntette miatt szenzációsan érdekes vádiratot adott az ország egyik legelőkelőbb családjának fiatal sarja ellen. Néhány évvel ezelőtt fényes ünnepek mellett vezette oltárhoz *Burchard Bélaváry Pál* bécsi követségi titkár ögróf *Pallavicini Adolf Teréz* nevű leányát. Az esküvőt családi tanácskozás előzte meg. A fiatal férjatyja, *Burchard-Bélaváry Konrád* főrendiházi tag jótállást vállalt arra, hogy fiának rangjához illő jövedelmet biztosít. Át is adott neki *negyvenezer koronát*, ami azonban pár hét alatt elfogyott. Ámde mirevalók az uzsorások. Nem tellett bele egy esztendő, *Burchard-Bélaváry Pál* adósságai meghaladták az egy millió koronát. Miután senkinek se fizetett, a további hitelszerzés már nehezen ment.

De azért ment. A követségi titkár 1910. november 10-én ügynökei útján elhitette *Perletter Pál* bécsi szőnyegnagykereskedővel, hogy lakása 36 feleisége kastélya számára nagyértékű szőnyegekre van szüksége. Nevének, előkelő állásának, családja gazdagságának hangoztatásával sikerült a kereskedőt rábírnia arra, hogy *harmincezer-négyszáz korona* értékű szőnyeget és gobelint adjon neki hitelbe. Persze az árukat nyomban elzálogosította, a zálogcédlőket pedig eladta. Ugyanígy járt el *Langhammer Ignáccal*, akitől tizen-négyezeröttszáz koronáért, tulajdonjogmentartással egy autóbilit vásárolt hitelbe. Ezt is nyomban eladta.

Közben megírték, hogy sógorától, *Pallavicini Alfréd* ögróftól is *négyezer korona* kölcsönt kapott. A sógor bepörölte őt, atyját és a feleségét. A tárgyaláson megjelent egy ügyvéd, aki meghatalmazással igazolta, hogy ő *Burchard Pál* feleségének az ügyvédje. Amikor a nő ezt megtudta, okirathamítás miatt feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, azt állítva, hogy az ügyvédi meghatalmazásra valaki ráhamisította a nevét. A vizsgálóbíró a meghatalmazást lefoglalta s az ügyben az eljárást megindította. A két bécsi kereskedő feljelentésére az ügyészség most kétréndbeli család miatt vádiratot adott *Burchard-Bélaváry Pál* ellen. Az ügyet a napokban fogja tárgyalni a vádtanács.

A meghatalmazás hamisításáról még ezt jelentí egy fővárosi estilap:

Van annak a konfliktusnak, mely *Burchard Bélaváry Konrád* és a családja közt támadt, egy mellékhatása, mely szintén a büntető-törvényszékben várja az elintézését. Ebben a pörben azonban *Burchard Bélaváry Pálnak* csak mellérendelt szerepe van, a főszereplő benne — egy ismeretlen tettes.

A mikor *Burchard Bélaváry Pál* nemcsak a felesége hozományát, de az apósa által deponált

bázissági kauciót is elköltötte, egy igen válságos pillanatában sógorához, *Pallavicini Alfréd* ögróftól fordult kölcsönért. *Pallavicini Alfréd* ez alkalommal négyezer koronát adott neki kölcsön, minthogy *Burchard Bélaváry Konrád* jótállást vállalt a kölcsönért. *Burchard Pál* nem fizette meg a négyezer koronát s ekkor *Pallavicini Alfréd* keresetet indított ellene s az öreg *Burchard* ellen, mint kezes ellen. De perbe idézte formailag a nővérét, *Terézt* is.

A keresetre kitűzték a tárgyalást, s azon megjelent egy ügyvéd, aki *Pallavicini Teréz* képviselőjében is megjelent a keresetre kifogásait s egy *Pallavicini Teréz* névvel ellátott ügyvédi meghatalmazást csatolt az iratokhoz. A mint *Pallavicini Teréz* ennek híret vette, magán okirathamításért büntető feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a büntető-törvényszéken. A feljelentésben elmondta, hogy senkit sem bízott meg ebben az ügyben a képviselőjével s eszé ágában sem volt a követelés ellen kifogást tenni, annál kevésbé, mert tudja, hogy ez jogos követelése testvérbátyjának, a kinek különben is hálával tartozik. Ha tehát valaki az ő képviselőjében a tárgyalásra megjelent, az minden megbízás nélkül történt, tudta és beleegyezése nélküli történt, az ügyvédi meghatalmazása pedig közönséges hamisítvány. A gróf kérte a büntető-törvényszéket, hogy a meghatalmazást, mint bűnjelt foglaltja le, s a vizsgálóbíró a minap le is foglalta az inkriminált okmányt. Ennek a pörnek igen érdekes s meglepő fejleményei várhatók.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A törvényszéki elnök sajtópöree. *Budapestről* jelentik: A napokban lezajlott *Lukács-Désy* pör hullámai nemcsak hogy nem mosódnak el, de egyre nagyobb emóciókat vernek fel. A tárgyalás után több isp. szenvedélyes támadást intézett *Baloghy György* dr. törvényszéki elnök ellen. A támadásoknak, amelyeknek személyes éltük is volt az elnök ellen, — folytatása lesz. *Baloghy* elnök meghatalmazást kért a igazságügyminisztertől, hogy három ujság ellen *végrehajtás* miatt megindíthassa az eljárást. Ha a miniszter hozzájárul a sajtópör megindításához, úgy azt delegált bíróság fogja majd tárgyalni és pedig valószínűleg a pestvidéki esküdtszék.

§ A vak milliomos váltói. *Szabadkáról* jelentik: *Löbl Jakab* ósziváci milliomos nagybirtokos, aki teljesen vak, azzal vádolta meg a szabadkai királyi ügyészség, hogy a háctopoljai takszékpenztárt 9000 korona, egy elszegényedett rokonát pedig 3000 korona erejéig megkárosította olyképen, hogy váltóaláírásainak érvényességét megtagadta és perelni engedte magát, azzal védekezvén, hogy a váltó aláírásakor vak volt. Vak ember aláírása pedig tudvalóval csak akkor érvényes, ha közjegyzői okirat támogatja az aláírás valódiságát. A múlt év őszén megtartott törvényszéki tárgyaláson a tanúk különböző vallomásai után a vadottat felmentették, az ügyész azonban fellebbezett és így az ügy a szegedi tábla elé került. A tábla most tárgyalta a pört és a törvényszék ítéletét feloldva, új elárásra utasította az első bíróságot. A tábla véleménye az, hogy *Löbl* a váltó aláírásakor nem volt vak és csak időközben történt megvakulását akarta a magá javára fordítani.

§ Királyi kegyelem a hitvesgyilkosnak. *Szabadkáról* jelentik: *Lőrinc Márton* hitvesgyilkost, aki a nyáron huszonnéggy késszurással megölte feleségét, a szabadkai törvényszék halálra ítélte. A kuria a halálos ítéletet helybenhagyta. Az 1918 február negyedikén halálra ítélt hitvesgyilkost öfelsége legmagasabb királyi kegyelemben részesítette s az ítéletet életfogytiglani fegyházbüntetésre változtatta át. Ma hirdették ki a kegyelmet

s gyilkos előtt. A nagy igazdolommal vette ezt tudomásul.

§ Gondnokság megszüntetés. Az aradi kir. törvényszék közhirre teszi, *Fényi István* 41 éves, aradi lakos, nyugalmazott csendőrmestert az 1912-ben ítélte: elrendelt gondnokság alól jogérvényesen felmentette.

§ Elítélt igazgató. A hajdudorogi görög katolikus magyar püspökség szervezése idején múlt év májusában az aradi Romanul hasábjain rendkívül szenvedélyes cikk jelent meg, amelyben a nagyváradi királyi ügyészség mint sajtóügyi vádhatóság igazgatót látott és a Romanul ellen megindította a sajtópört. Ennek az ügynek tegnap volt a főtárgyalása a nagyváradi törvényszék, mint esküdtszék előtt. A bíróság a cikk szerzőjét *Halmassán Atanászt* egy havi állatfogházra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

A primadonna tolvaja.

— Az ujjlenyomat vizsgálatának föltűnő eredménye. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21.

Gajdos Pál a mai napon is állhatatosan azt hangoztatta, hogy *Diósi Nusi* ékszereinek rejtélyes eltűnéséhez semmi köze sincs, ő annak sem látója, sem tudója nem volt. A fiu viselkedésén, hangulatán egyáltalán nem látszik meg, hogy kedd éjszaka óta a rendőrségen van őrizetben. Visszatért teljesen a jókedve is és a büntügyi osztály előszobájának kemény fapadján ülve, kíváncsi tekintettel méregeti végig a járókelőket, udvariasan köszönti a már ismerős rendőrtisztokat, ujságírókat és élénk beszélgetésbe ered a vele hasonló sorsban levő társaival, akik szintén az előszobában várják, hogy valamelyik kihallgató tisztviselő elé jussanak.

A nyomozás eredménytelenül, habár óriási nehézségekkel, tovább folyik és még mindig azon a feltevésen alapszik, hogy az ínszak része van a vagyont érő ékszerek eltűnésében, mert épen a leggyanusabb körülményre vonatkozólag tagad meg minden felvilágosítást, *Green Nándor* főkapitány ugyanis ismételtén kihallgatta azt a rendőrfőjrártot, amely, mint megírtuk, kedden este egy negyed kilenc óra tájban találkozott *Gajdossal* a *Simonyi* utcában. A főkapitány hangsúlyozottan figyelmeztette az őrfőjrárt vezetőjét, *Juhász* tizedest, hogy gondolja meg jól, mielőtt újabb vallomást tesz, vajon nem tévedhetett-e a személyben, mert eddig az ő szilárd kijelentései az egyetlen ténybeli bizonyíték a fiu elleni gyanu fenntartására, sőt megerősítésére.

— Ujra és újra csak mondhatom, hogy kedd este negyed kilenc órakor én és a mellém beosztott őrszem a *Simonyi* utca és *Erzsébet* körut sarkán, a *Juhász* féle lakatos műhely előtt találkoztunk a *Szabadságtér* felől futra jövő *Gajdossal*, aki direktbe beleszaladt a velem volt rendőrbé. Az apádat! mondtam a gyerekeknek, négy szemed van, még sem tudsz vevőzani. Ismerem a fiut a színházból, ahol gyakran voltam szolgálatban a színpadon is és tudtam, hogy *Diósi Nusi* nek házában él.

A fiu, mikor ezt az újabb vallomást elője tartotta a főkapitány, határozottan kijelentette, az nem igaz, mert ő sem a *Simonyi* utcában, sem máshol az említett időben meg nem fordult.

Ma délelőtti az országos büntügyi nyilvántartás daktiloszkopiai osztályának vezetőjétől, *Gábor* dr. rendőrkapitánytól távirat érkezett, amelyben ez jelentí, hogy a primadonna szekrényén talált ujjnyomokról felvett fénykép és *Gajdos* ujjlenyomatainak összehasonlításából azt állapította meg, hogy a kettő nem egyezik és daktiloszkopia segítségével tehát nem mondható, hogy az ínszak a szekrényt érintette volna. Minden kétséget eloszlatandó,

ast kéri a kapitány, hogy mindazoknak ujjaikról, akik a lakásban megfordultak és a szebrényt érinthették, készítsen az aradi rendőrség lenyomatokat, és azokat juttassa el hozzá. Ez ma délután meg is történt és Diósi Nusi, özv. dr. Frankl Miksáné, valamint több oly személy ujainak lenyomatát, akik a primadonna lakásán utóbbi időben megfordulhattak, elkészítették és Budapestre küldötték.

A főkapitány ma délután kihirdette Gajdos Pál előtt az *előzetes letartóztatást elrendelő végzést* és ezt a már tudósításainkban többször megemlített alapos gyanúkkal indokolta meg. Mint hogy a primadonna kijelentette, hogy noha nagyon sajnálja a fiút, de vissza nem fogadja és annak rendes foglalkozása nincs s így szökésétől tartani lehet, el kellett rendelni a letartóztatást, melyet Gajdos megnyugvással vett tudomásul.

Elfogott gyermekgyilkos rabló.

— Vicze Ferenc vallomása. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 21.

Ma délután háromnegyed tizenkét óra tájban *Rubinfeld* komáromi helyszerezhöz beállított egy fiatal legény, akire feltűnően ráillett a Czuczor-utcai rablógyilkossággal vádolt *Vicze Ferenc* személyleírása. Az idegen arra kérte *Rubinfeld*et, hogy helyezze el valahol háziszolgának. *Rubinfeld* rögtön gyanút fogott, de azért úgy tett, mintha semmiről sem tudna. Elkérte *Vicze* cselédkönyvét, amit az minden habozás nélkül nyújtott át. Ez volt az a cselédkönyv, amelyet *Vicze* váltott ki a IX. kerületi kapitányságon, ama bejelentő lap alapján, amelyet sajtókezűleg töltött ki s melyre *Horváth János* viceházmester nevét írta alá. *Rubinfeld* a cselédkönyvről kétségtelenül meggyőződött, hogy az anyira hajszolt *Vicze* áll előtte. Erre elküldte egyik alkalmazottját, aki rövidesen két rendőrrel tért vissza. A rendőrök lefogták *Vicze*t, aki ellenkezés nélkül ment a rendőrségre. Itt rövid vallatás után beismerie, hogy ő követte el a Czuczor-utcai rablógyilkosságot. Elmondotta, hogy családja kiközösítette s ő folyton koplalt. Ez hajította a rablógyilkosság elkövetésére.

A rablógyilkosért detektívek utaztak Komáromban és *Reviceky Ferenc* rendőrkapitánytól átvették a foglyot, akit gyorsvonaton hoztak a fővárosba.

(Mutogatják a rablógyilkost).

Richter Anna gyilkosa este hat óra után kilenc perckor érkezett a Kelenföldre. A bécsi gyorsvonat utolsó kocsiján egy másodosztályú lefüggönyözött fülkében ültek a detektívek a rablógyilkossal. Midőn a vonat közönsége megtudta, hogy a rablógyilkos a vonaton van, ez óriási szenzációt keltett s a közönség kérte a detektíveket, hogy engedjék meg a rablógyilkos megtekintését. A detektívek nem voltak hajlandók a kérést teljesíteni, erre az utas közönség zúgolódni kezdett, be akarta törni a fülke ablakait, mire a detektívek kénytelenek voltak a függönyt félre húzni s megmutatni a rablógyilkost. Valóságos zarandoklatot rendeztek a fülkéhez, az utasok gyermekeiket is odavitték és mutogatták nekik:

— Lássátok, ez a rablógyilkos!

Kelenföldön a rendőrség autója már az állomáson várta a rablógyilkos megérkezését. A pályaudvaron az autó érkezése után mintegy ezeröt száz főnyi tömeg gyűlt egybe. Midőn meglátták a rablógyilkost, meg akarták támadni, hogy meglinecseljék. A rendőrök és a detektívek csak nagy nehezen tudták megmenteni a feldühödött tömeg elől. Az automobilal beszállították *Vicze*t a főkapitányságra, ahol nyomban *Krecsányi Kálmán* főkapitányhelyettes elé vezették, aki kihallgatta. Min-

den felszólítás nélkül a rablógyilkos töredelmes vallomást tett.

(Készülődés a bűnre.)

— Pénteken — mordotta *Vicze* — mikor elhagytam a szolgálatot, mindössze egy korona kilencven fillér volt a zsebemben. Ebből a pénzből megebédeltem, vacsoráztam, úgy, hogy a maradékból nem tellett lakásra. Ekkor eszembe jutott, hogy az *István* kórházban ismerős vagyok; tudtam, hogy a kórház kapuja éjszakára nyitva van. Belopóztam a kórházba, leszöktem a pincébe s az ott lerakott matracokon aludtam át az éjszakát. Másnap délelőtt *Hugyetz Mária*hoz mentem lakást keresni. Ő elvezetett *Richter*ékhez, ahol az asszonyt nem találtam otthon. A kis leány azt mondotta, hogy jöjjenek el vele a vásárcsarnokba a mamájához. Utközben a kis leány nagyon kedves volt barátságosan beszélgetett velem, elmondotta, hogy az iskolában mindenből egyest kapott. Engem ez nem nagyon érdekelt, de ekkor még semmi rosszra nem gondoltam. A vásárcsarnokba beszéltem *Richterr*ével, aki kijelentette, hogy nem ad lakást. Vasárnap egész nap csavarogtam s éjszakára megint az *István*-kórházba mentem aludni.

Hajnalban három órakor ébredtem fel. Kijöttem a kórházból és töprengtem, hogy mihez kezdjek. Elkéseredve láttam, hogy számomra nem marad más, csak az, hogy gyilkoljak, vagy raboljak.

A *Lónyai* u'ca negyvenhat számú házban lévő vendéglő tulajdonosnője egy öreg asszony, akit én ismertem s elhatároztam, hogy ezt fogom kirabolni. Hétfőn nagy kést vettem és elmentem a vendéglőbe, hogy ott raboljak. Ott két pohár szilvriumot ittam de a telet nem tudtam végrehajtani, mert a cselédleány is bern volt az üzletben. Amint ott üdögéltem, eszembe jutott, hogy *Richterné* egész nap a vásárcsarnokban van s azalatt a lakásán bizonyosan lophatok valamit.

(A gyilkosság.)

Felugrottam a vendéglőből, siettem, hogy el ne késsek, hogy *Richter*ék lakását még nyitva találjam. Szerencsémre a lakás nyitva volt. Amikor a szobába benyitottam, a kis leány a divánon ült s a cipőjét huzta.

— Jó reggelt! — mordított nekí.

— Jó reggelt! — válaszolt *Richter Annuska* barátságosan.

— Hát az anyád hol van? — kérdeztem tőle.

— A csarnokban! — felelt a kis leány.

Egy darabig némán álltam mellette, majd hirtelen, minden átmenet nélkül rávettem magam s késsel elvántam a torkát. Ez egy perc alatt történt. A leányka összekulcsolta a kezét, könyörgött, hogy ne bánssam, de a hangja egyre gyengébb lett s néhány perc múlva láttam, hogy nincs már benne élet. A gyilkosságot nyitott ajtó mellett követtem el. Mikor *Richter Annuska* összeesett, gyorsan beáramtam az ajtó, becsuktam az ablakokat s hozzáláttam a lakás kifosztásához.

(Menekülés az üldözők elől.)

Miután minden elvihető holmit magamhoz vettem, elmentem abba a kávéházba, ahol már előzőleg letettem a ládámat. Ezt magamhoz vettem és két zálogházban elzálogosítottam a rabolt holmit. A kapott pénz egy részéből a fehérnemű tisztítóintézetben kiváltottam a fehérneműt s innen a *Rácfürdő*be mentem, hogy megfürödjek. Délután villanyoson a *Kelenföldi* pályaudvarra mentem s *Almás Füzítő*be utaztam. Majd este *Esztergom*ba, ahonnan *Bajna*ba mentem a nagyanyámhoz. A könyvéken a bányákban munkát kerestem, de sehol sem találtam. Nyerges ujjaluhól gyalogszerrel mentem Komáromig. Ma reggel érkeztem oda s ekkor már csak öt fillér volt a zsebemben. Ezen a pénzen egy levelező-

lapot vásároltam. A levelezőlapot nagyanyámnak küldtem s megírtam neki, hogy nincs munkám. Majd elmentem a cselédszerzőböz, hogy munkát keressék. Alig ültem itt néhány percig, mikor a cselédszerző ügylészik felismert, mert egy cédulát adott egy kis fiúnak, aki azzal elszaladt. Néhány perc múlva a kis fiu egy rendőrrel jött vissza, aki mindjárt letartóztatta.

(*Vicze* multja.)

Krecsányi végül megkérdezte a rablógyilkostól:

— A gyilkosság után nagyon véres voltál?

— Csak a kezem volt véres! — válaszolt a gyilkos.

A rablógyilkos egyáltalán nem mutat megbánást, mindenért a szüleit okolja, akik kitaszították házukból.

— Ne okolj a szüleidet, mert azok becsületes emberek, magadat okolj, mert nyolc éves korodban már lekasztottad otthon az órát s eladtad. Két év múlva a bátyjától pedig hatszáz koronát loptál. Miért gyilkoltál? Miért nem elégedtél meg azzal, hogy loptál? Hogyan lehettél ilyen kegyellen? Hiszen a levelezőlapon, amelyet írtál, *Jéruska* volt! És most még sem irgalmaztal szegény *Richter Annuska*nak!

Ezeket a szavakat intézte a főkapitányhelyettes a gyilkoshoz, aki azonban ezután sem mutatott semmi megbánást. Majd elmondotta még azt, hogy az elkárogított holmin kívül még egy imakönyvet és keresztet is lopott, de ezeket kidobta a vöndörrel.

A gyilkost kihallgatás után cellájába vitték. Le fogják fényképezni, ujjlenyomatot készítenek róla s azután az ügyészség fogházába vezetik.

(Az áldozat anyja.)

A Czuczor u'ca tízes számú, munkásos lakás a rozoga láza kihalt és csöndes. A rosszul közvezt udvar bal sarkában lévő tizenkettes számú lakás, melyben *Vicze Ferenc* hétfőn bestialis kegyelenséggel megszárolta le a kis *Richter Annuska*t, le van zárva, az ablakokon a függönyök le vannak bocsátva, nem lakik benne senki. *Richter Rezső*né, a szerencsétlen kis leány anyja még a rablógyilkosság napján kiköltözött a véres lakásból s egyelőre a házmesternek, *Kedves Istvánnak* a lakásában húzódott meg. A katasztrófa óta beteg, gyöngye, nem képes a lábán megállni. Egy rongyos, rozoga divánon fekszik a dohos, sötét házmesterlakásban, kendőbe burkolva. A hangja rekedt, fátyolos, s ig érteni a szavát.

— Nem tudnék aludni abban a szobában — mondta — melyben az én édes leányomat megölték. Nem is kell nekem több se az a lakás, se másik. Minek nekem lakás, mikor nincs, akit ápoljak benne? Itt fogok lakni egyelőre a házmesteréknél, szok jó emberek, szívesen tartanak. Minden napra egy forintot fizetek nekik, azért lakást is adnak, ellátást is. Van még vagy száz koronányi megtakarított pénzem. Mikor a házbéliek hírül hozták nekem a csarnokba, hogy az *Annuska* rosszul van, hatvan korona ára gyümölcs volt a kosaramban. Otthagytam és hazaszaladtam. A csarnoki árusok, mikor megtudták az esetet, maguk vállalkoztak arra, hogy helyettem eladják a portékámat. A pénzt elküldték nekem, úgy, hogy most egy időre el vagyok látva. Árusítani még soha nem fogok tudni. Gyöngye a lábam, nem vagyok képes ráállni. Aztán lelkiismeretfurdalást is érzek, amiért azon a borzasztó napon egyedül hagytam. Pedig könyörgött, hogy ne hagyjam el. Mintha érezte volna, mi következik Istenem, a szegény...

Sírásba fulladt a hangja. A házmesterné vigasztalni próbálta. Aztán szomazódok jöttek, szegény emberek, még a harmadik utcából is és mindegyik hozott magával valamit: egy kis csuporban levest, vagy egy almát. Valóságos bucsujáróhely ez a józsefvárosi kicsi házmesterlakás, melyben gyermeke elvesztésén kesereg naphosszat egy szerencsétlen asszony.

A kis *Annuska*t vasárnap délután félháromkor temetik a Szvetenay utcai boncolóintézetből.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre választmánya február 28-án vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor ülést tart, amelyre a tisztikar és a választmány tagjait ezúton is meghívja az elnökség.

Prohászka püspök előadásai.

— Az Istenről és a spiritizmusról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21.

Ma folytatta tanításait Székesfehérvár fekkölt gondolkozású püspöke. Dél előtt és délután az ipartestület nagytermét zsúfolásig megtöltő hölgyközönség előtt fejtegette az Isten iránt való hártalan tiszteletet. Délután önmagáról tett figyelmet érdemlő nyilatkozatot.

— Szert kell tennünk arra, — mondta — hogy a vallásosságunk igaz és őszinte legyen. Magunkévá kell tenni, ne legyen az csak formáság és külsőség, hanem tradíció.

Az a világ, ami külsőséges, nem az én világom. Magamban, a lelkemben kell a szellemi világot fellelmem. Azért van a mai világban annyi antipátia a vallásosság ellen, mert külsőségekben nyilvánul. Én akarok egy bensőséges és acélosító vallásosságot s azt szeretném, ha önök is ebbe belenevelődnének. Az ember nem nő, mint a fa, hanem fejlődik, ha nevelik.

Egy ethnografiai muzeumban jártam. Ott minden népek viseletét, szokásait lehetett látni. Mily rossz benyomással volt ez reám. Ez a tarkaság, ez a zűrzavar, össze viszaság. Ha sok embernek a vallásosságát nézem, ez az ethnografiai muzeum jut az eszembe. Mindegyik más-más meggyőződéssel, más szokásokkal eltelve.

Már a katekizmusban is tanuljuk, hogy mi végre vagyunk e földön? Hogy az Istent megismerjük, szeressük és neki szolgáljunk. Hogy magunkévá tesszük s ebbe a gondolatba beleélhessük magunkat, iparkodunk kell, hogy az Istent mindenek felett tiszteljük, őt örvendező lélekkel dicsérjük.

Mikor a pacsirta énekel, tele van a szíve, alig fér ki a torkán az a sok dicsőítés, amivel az ő teremtményét elhalmozza. Nem marad lenn, hanem a magasba repül s ott hallatja csattogó énekét. Nekünk sem szabad a röghöz tapadnunk. A belső, szellemi világnak nem szabad a göröngyhöz kötve lenni, hanem érzéssel kell telve lennie.

Az ember arra való a földön, hogy az Istent dicsérje. Mi az a dicsőítés? Hogy te ne egy nevet, ne egy képet, egy szimbólumot láss, hanem az érzést. Beléd kell a harmonia, ami ének és dicsőítés. Fenn, fenn szárnyalni a magasban, mert míg te a göröngyhöz tapadsz, nem tudod kiváltani azt, ami a lélekből fakad. Ha tudom, hogy mit köszönhetek az Istennek, akkor tudom, mi az a dicsőítés.

Az én első dicsőitésem az, hogy én vagyok. S ha azt mondom, én vagyok, egy örökkévalóságot mondok. Aki kap 50 évet, szép, aki kap 100 évet, dicsőrik, sokat kaptak. De mit kap az, aki kap egy örökkévalóságot. Ebben az életben az örökkévalóság temperamentuma látket. Ha meggondolom, hogy mi mindent kaptam ezzel.

Hogy szenvedés van, bánat, szomorúság, hogy van árnyék és haj — természetes. És csak beteg gondolat, gyöngüléss az erőteljes érzésnek, ha összehasonlítani akarjuk azzal, amit kaptunk.

Ha az őszintnek impulzusából tettünk volna meg mindent, mily sokat nyerhetnénk. De az ember gyarló, bizalmatlan, gyanakvó és elront mindent. Nem megyek illuzióba, mert az illuzió erőtlenség. Céлом a teli szív. Ha illuziókban ringatom, ki fog üresedni, de én bízom, bízom, s a szívem telve marad.

Az életben nem lehet mindent megfogni. Ha valakinek sikerül is több, mint másnak, az csak kontárfogás. Hisz amim van, az is sok. Csak értek hozzá, miképp tegyem azt még többé. Magamra gondolok, egoista vagyok. Először építem a magam várát, a magam házát s akkor segítem a többit. Nekem kell először bízónak, hívőnek, szeretőnek lennem s csak aztán segíthetem a többit.

Mennyivel közelebb áll hozzánk az Ur Jézus, mint bárki más. Nem a vérségi kapcsolatot, de a lelki

értelm. A szellemi nagy kapcsolatokat. Krisztusi aján-dék az anya szeretete, az apa jósága, az emberek részvétele. Az Ur Jézus tapogatta ki az életet, ő járt elől, ő adott nekem eszményképet.

Az anyaszentegyház egy csodálatos ház. Ott van letéve a kenyér, az igazság, a lelkemnek a forrása. S mily boldog tudat, hogy én ebből az előkelő, jó, nemes házból származom.

A vakolat hull, a téglafal repedezik, kifogás alá esik talán az épület, de a szellem, az a szellem, ami benne uralkodik! Hálát adok Uram néked, hogy ezt nekem adtad. Hogy rám mosolyog az éjrad, hogy mit sugárzott a szíved rám, s mily tapaszt nyújtott a te sebed az én sebzett lelkemre.

Legyünk nagy igényűek a lelki elegánciában, magasztosságban. Hányan rontják el az életüket, hogy lepassztják az igényeiket. Oh, vajha mindig kielégíthetném az igényeimet! Ez az isten dicsőrete.

A szegény embernek nincs más öröme, mint az idegingerek kielégítése. Egy finom léleknek öröm: a virág, a kék ég, a messzi láthatár.

A kaptár telve van mézzel. A méh mézben él, mézben születik, abban hal meg. S mindezt a sok mézet ő maga gyűjti össze. Honnan? A virágból. Nem látni abban a mézet, de a méheknek érzéke van ahhoz, hogy megjelje benne. Az öröm iránt is érzéknek kell lenni. Ha kötelességet teljesítünk, ha jót teszünk, ez mind mézes virág. Nem sok, nem csorog, csak csöppecske, s azt meg kell érezni.

Nem lehet a vallásosság száraz, antipatikus, ha érezzük az Isten bennünkvalóságát. Ha Istenre gondolunk, ne csak a templom, a kereszt, az imádság jusson az eszünkbe, hanem minden, ami körülöttünk van.

Sokan gondolják, mily izetlen gondolat, hogy az Ur köztünk van egy tenyérnyi ostyában, szekrénykében, kulccsal elzárva. Ne ezt láss, hanem hajoljon meg tisztelettel, reverenciával a miszticizmus előtt. Az Istennek nagy gondolatát elfogadom. Nem hívom le magamhoz, hanem én emelkedem hozzá. S volt e még valaha valaki, aki csalódva távozott volna közeléből? Radikális, nagy reverencia az Istennek útjai, gondolatai és végzéseiről. Ez a tisztelet kell s ez a tisztelet az ő dicsőrete.

A mi temperamentumunk parasztlázadás. Kibál, veszekszik, rögtön ítél. Pedig Jézus megtanított a megnyugvásra: legyen meg a Te akaratom.

Az Isten nem ad valakinek kevesebbet, vagy többet. Csak mindenki más és más. Minden helyzetnek megvan a maga ideális követelménye. Nincs szituáció, minek ne lenne egy képlete, hogy miképp legyünk ideálisak.

A fizikában az történik, aminek kell történnie. A morálisban is megvan, hogy minek kellene történnie. A fizikában jelentős módban, a morálisban óhajto módban történik.

Tartalmas, szent, ideális lelkületünk lesz, ha tiszteljük a nagy végzéseket, a nagy kötelességeket. Szolgáljunk az Istennek, tiszteljük s ez magával hozza az akciókat.

Lovag vagyok, nem szolga. Aki szeretetből, aspirációból szolgálja az Urat. Nem kell semmi tőle, hisz már mindent adott. Tiszta szív, nemes akarat, gyermeki szeretet, megbízhatóság s én teljesen az Uré vagyok.

Bele kell nevelni magunkat, hogy nekünk ez kell. A halnak víz, az oroszlátnak a sivatag, nekem egy ilyen csodálatos perspektíva elé állított világ kell, egy jóságos, meleg érzés. Ebből él, ezt kapja Krisztustól az ember, ez fejleszti az inspirációt.

A kaptár tele van mézzel s a sok méz mindjama apró virágból van, amit nem lehet látni, csak meg lehet érezni.

Ne panaszkodjatok, ha éltetekben nincs méz és nincs édesség. Magatok vagytok az okai. Nem kívánok mézet, de kívánok érzéket hozzá, lelket, ami át van itatva a nagy tisztelet által.

Gyakoroljátok, győzdjétek meg róla, tapasztaljátok.

Én nem lehetek ebben mesteretek. Magatokat kell reá nevelni.

Prohászka Ottokár ma délután is tartott konferenciát, amelynek érdekes részlete az volt, midőn a főpap a spiritizmusról beszélt s megcáfolta azokat a híreket, melyek szerint ő a spiritizmusnak híve.

— Valaki arra figyelmeztetett — mordta Prohászka — hogy én állítólag azt mondtam volna, hogy az okkultista, spiritista és egyéb törekvések nem képeznek bajt s hogy én azokat szintén helyeselem. Ez nem igaz, ez ellene van az én felfogásomnak, én ezt nem mondtam. A spiritizmust, az okkultizmust én tévedésnek nézem, nem ördögi dolognak, hanem titokzatos, fel nem derített pszichológiai tünetmennyeknek. Talán érdekes ezekkel foglalkozni, de tönkretesz az ember idegrendszerét s én sajnálom az én idegeimet, hogy ilyen megpróbáltatásoknak tegyem ki őket.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Szombat: *Szép Heléna*, operette. (Uj betanulással) (C. bérlet.)

Vasárnap: Délután: *A kedves Augustin*, operette. Este: *Az ingyenélők*, népszínmű. (A. bérlet.)

* A színigazgató közlései. *Szép Heléna*. Offenbachnak egyik legkitűnőbb operettje, amely a hosszú idők alatt semmit sem veszített frissességéből, a Szép Heléna mindentör hálás közönségre talál az aradi publikumban. A Szép Helénát az elmúlt évben elevenítette fel újból az aradi társulat s az akkori nagy siker készítette a direktiót arra, hogy a darabot szombaton újból műsorra tűzze. Az operette új kiállításban és új rendezésben kerül színre; a főbb szereplők Diósi Nusi, Benkő, Négrádi Malvin, Fáskert Marcsa, Huszár, Polgár, Hajdútska, Delli, Herold, Balázs lesznek. — *Vasárnapi előadások*. Vasárnap délután *A kedves Augustin*, Fall Leó operettje kerül színre délutáni előadásban ezuttal először; Rontay, Diósy, Négrádi, Huszár, Polgár, Győző, Hajdútska, Herold játszák ezuttal is a főszerepeket. — Este a népszínműirodalom egyik legjobb alkotása, Vidor Pál énekes népszínműve, az *Ingyenélők* kerül színre, a főbb szerepeket Kállay, Benkő, Heppesné, Follinusz, Kesztlerné, Polgár, Keszler, Balázs, Delli, Győző stb. játszák. — *A Milliórdos kisasszonyt*, amely a tavalyi szezonban nagy sikert aratott, hétfőn újból adja a társulat új betanulással. — *Ivánfi Jenő*, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze, az Európászerte ismert és becsült rendező kedden kezdi meg négy napos vendépjátékát az aradi színházban. Az országos nevű művész vendégszereplése mindentör nagy és jelentős eseményt jelent az aradi színházi életnek, klasszikus négy estéje lesz az aradi színháznak. Kedden III. Richárd, szerdán Judith, csütörtökön és pénteken pedig Oedipus király kerül színre, amelyeknek főszerepeit Ivánfi Jenő kreálja. Ivánfi vendégszereplése annál jelentősebb, mert a közönség nemcsak alakító művészetét ismeri meg, de bizonyosságot szerez rendezői talentumáról is, mert ezeket a darabokat az ő utmutatásai alapján rendezik be Aradon, különösen áll az Oedipus királyra, amely először kerül színre Aradon, teljesen Ivánfi rendezésében, illetve az ő instrukciói szerint.

* Gaumont műsor az Apollóban (Szenzáció premier.) Hogy mily nagy ragaszkodással viseltetik a közönség a Gaumont-filmgyár remek filméhez, az ma is habibonyult. Az Apolló-színház állandóan zsúfolt nézőtér előtt vetítette a gazdag változatossággal összeállított Gaumont műsört, amelyen a modern, a legnagyobb tökéletességig fejlődött kinematográfia szelleme vonul végig. A „Hontalanok“ egyéni konstrukció; caupa meleg szín, drámai erő minden egyes jelenete. A meseje lebilincsel s mindvégig lekötö a néző figyelmét. A Bandi és Bubi a legkedvesebb mozgóképek közé tartozik. A két kis művész ragyogó alakítást nyújt és sok derűs percet szerez. A világitótoronyőr leánya az egyedüli kép, amely nem a Gaumont-filmgyár műhelyéből való, de azért helyet foglal az új műsoron. Gyönyörű szentimentális dráma ez, amely a tengeren játszódik le s izgalmasan szép részletekben bővelkedik. A vakmerő lány életét teszi kockára vőlegénye megmentéséért. Nagyne-

hezen leküzdö az akadályokat s boldogan ölelkeznek össze.

* **Hangverseny.** A közoktatásügyi minisztérium fenhatósága alatt álló állami Országos Szimfoniai Zenekar 60 művésze holnap este játézik Aradon Kun László zeneakadémiai tanár, igazgató karnagy vezetésével a Fehér Kereszt hangversenytermében. Műsor: *Goldmark* Itália nyitánya, *Ravel* Páva tánca, *d'Indy* Szerenádja, *Chován* Magyar rapszódiaja és *Csajkovszki* 4. szimfóniája. A *filharmóniai bérlők igazolványukkal lépnek be.* Mások 8-2 kor. árért kapják a még meglevő csekély számú főleket Scherhag H. és Fia cégénél.

* **Halál az erdőn.** (Az Uránia óriási slágerja.) A tiroli alpesekben játszódik le az a rémes dráma, melyhez hasonló természet utáni felvételt még nem produkált a kinematográfia. Maga a dráma cselekménye is izgató, és érdekes, de a fénypontja ennek a bravuros képnek az az alpesi jelenet, mikor a vezetővel az égig meredő sziklák között a fényes ég alatt a szikla felé, és azután a feleség régi imádója egy tiroli favágó megmenti. Magához kötözve az összetört tsu embert hihetetlen fáradtsággal és vakmerőséggel huzatja fel magát a meredek szikla oldalán a bator életmentő. Vérfagyasztó jelenet a képnek az a része, melynek abszolút hatását jelenti az, hogy nem kassirozott szinpad, hanem a természetben készült eredeti felvétel. Ne mulassza el senki megnézni a csodálatos moziképet.

* **Megjelentek Kerpel Izsó 100,000 kötetes kölcsönkönyv tárának magyar, német, francia és angol új pótkönyvei és már kaphatók.** E pótkönyvek az elmúlt év minden jelesebb magyar és idegennyelvű ujdonságait tartalmazták.

Hatvany-Deutsch báró temetése.

— Az elhunyt jótékony alapítványai. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 21.

Ma egész délelőtt valóságos zárandókat volt *Hatvany Deutsch Sándor* báró ravatala elé. Dél-előtt tizenegy órakor érkezett a fővárosba Cannesból *Hatvany József* báró és neje, valamint *Hatvany Béla* és neje, hogy részt vegyenek az elhunyt temetésén. A Nádor-utcai gyászházban délután két órakor gyűlt össze a gyászoló közönség. Az elhunyt összes hozzátartozóin kívül ott volt közelünk majdnem valamennyi szereplő egyénisége. Az előkelőségek közül többek között megjelentek *Jósika Samu* báró a főrendiház elnöke, *Mallekovic Sándor*, *Széchenyi Sándor* gróf, *Teleki Géza* gróf, *Rudnyánszky József* báró, *Apponyi Albert* gróf, *Heinrich Gusztáv*, *Ullmann Adolf*, *Seterényi József*, *Horváth Emil*, a tőzsde elnöke és még számosan. A gyászszertartás fél három órakor kezdődött meg.

A ravatal előtt *Hevesi Simon* főrabbi beszédet mondott. Majd *Lazarus* főkántor vezetése alatt a kar gyászalt énekelt. *Wilhelm Arthur* központi főkönyvelő a *Hatvany-Deutsch* cég üzemiénél levő összes hivatalnokok nevében bucsuzott el a halottól, majd *Hegedüs Lóránt*, a Gyár-iparosok Országos Szövetségének elnöke mondott beszédet, *Zichy Antal* gróf pedig a magyar cékgazdák nevében bucsuztatta a halottat. Ezután a gyászmenet megindult a Kerepesi temető felé, ahol rövid egyházi ima után a család sirboltban helyezték örök nyugalomra a halottat. A koszorukat a halottas kocsi után hét kocsi vitte.

Az elhunyt még életében igen sokat áldozott a jótékonyra, számos alapítványt tett és nagy összegeket adományozott különböző jótékony célokra. Így kétszáz ezer koronát adományozott az izraelita kórház női osztálya számára, kétszáz ezer koronát a poliklinika céljaira, a tüdőbetegek szanatóriumában ötven ezer koronát ágyalapítványt tett, azonkívül állandóan jótékonyági iródat tartott fenn, amelynek az volt a hivatása,

hogy minden szegényt, ki oda fordult, segítségben részesítsen.

Amint már ismeretes, *Hatvany* báró nem hagyott hátra végrendeletet, csak végső akaratát illető feljegyzéseket, melyekben többek közt örökösre bizza a jótékony adományok meghatározását. Az örökösök természetesen épügy respektálják a feljegyzéseket, mintha valóságos végrendelet lenne.

Hatvany Deutsch Sándor báró temetése napján a következő adományokat osztották szét: Budapest székesfőváros szegényeinek 3000 korona, a *Chebra Kadisának* 2000 korona, a pesti izraelita hitközségnek 3000 korona, a nagysurányi szegényeknek 1000 korona, a hatvani szegényeknek 2000 korona és a sárvári szegényeknek 1000 korona.

A meghazudtolt császár.

— Vihar a „kidobott bérlő” miatt. —

Távirati tudósítás.

Berlin, február 21.

Jelentette az *Aradi Közlöny*, hogy a német gazdák országos szövetségének legutóbbi gyűlésén *Vilmos császár* hosszú előadást tartott, amelyen elmondta: milyen egyszerű eredményeket tudott fölmutatni *Elbing* mellett levő birtokán egy teljesen új fajta rozsra. Azt is elmondta a császár: hogyan dobta ki *elbingi* birtokának egyik bérlőjét, *Sohat Hellmutot*, akivel a birtok valamelyik házának építési költségei miatt differenciái támadtak.

Már másnap olyan hangok hallatszottak az önértékes német gazdák körében, hogy a császárnak nem volt joga becsmérlő hangon nyilatkoznia arról a tekintélyes német gazdáról, aki egyike a legbecsültebb polgároknak és a konzervatív pártnak hűséges tagja.

— Az ilyen polgárt nem szabad a császárnak pellengérré állítani, — mondták mindenfelé. Azt pedig egyenesen valótlannak jelentették ki, hogy a császár kidobta volna a bérlőjét. *Vilmos* és a bérlője között pör volt, amely még most se intéződött el. *Sohat Hellmutnak* a császár fölmondta a bérletet, de ő nem fogadta el a fölmondást, hanem illetékes helyre fölfolyamodást jelentett be az uralkodó önkényes eljárása ellen.

Tegnap az *elbingi gazdasági kör* hivatalosan is foglalkozott a császár brüsszeli hangu előadásával és tiltakoztak *II. Vilmos* eljárása ellen.

— Mindenekelőtt — mondta az egyik szónok nagy derűtlenség között, — meg kell cáfolni a császár ama kijelentését, hogy ő lett volna az, aki ama bizonyos rozs fajt legelőször használta föl *Elbingben* levő birtokán. Ez nem igaz. A rozs fölött már sokat vitatkoztak Keletporoszországban és sok gazda nagyon sikeresen használta is még mielőtt a császár, vagy jószágkormányzója tudta volna, hogy létezik-e.

Azután egy másik szónok, a „kidobott báró” ügyét hozta szóba.

— A császárt — mondta — a legszemtelenebb módon félrevezették. Javaslom, hogy gondolkodjanak a német gazdák arról: a jövőben ne érvényesülhessenek a császár környezetében az olyan félbesugók, akik becstületes gazdákat akarnak nevetésgessé tételni. Ha nem tartoznak kötelező tisztelettel a császár személye iránt, azt mondanám, hogy *II. Vilmos száz esztendőre blamáta magát a kijelentésével.*

Többen újból tiltakoztak az ellen, hogy a császár olyan bérlőt tett nevetésgessé, akinek becstületes neve van, s aki egyáltalán nem szolgált rá az ilyen támadásra.

A gyűlés tagjai nagy ovációt rendeztek *Sohat Hellmutnak*, aki halálan köszönte meg kartársai ragaszkodását. Bizalmi nyilatkozatot is írtak alá az ural-

kodó támadásával szemben, s ebben a nyilatkozatban megleckézteti a császárt. A nyilatkozatot aláírta *Pozadovszky* gróf volt földművelésügyi miniszter fia is.

Százhuszonhét örökös egy milliós hagyatékért.

— Érdekes pör a temesvári törvényszék előtt. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Temesvár, február 21.

Hatalmas, de egyben bonyolult örökösödési pör van már közel három éve folyamatban egy milliós hagyaték körül, mely néhai *Petruss József* volt temesvári ügyvéd, a Temesvári Első Takarékpénztár egykori vezérigazgatója után maradt. Különös érdekességet kölcsönöz ennek a milliós pörnek az a körülmény, hogy a gyermektelen özvegygyel szemben *Petruss* halála után közel kétszáz örökös jelentkezett, akik maguk között kérik felosztani a tekintélyes vagyont.

Ez a házassági szerződés körül forog a pör lényege, amely szerződés szerint az özvegy még férjével történt házasságkötése előtt havi kétszáz korona összeg, valamint kilencszáz korona értékű ingóság ellenében lemondott mindenemű hitvestársi öröklési jogáról abban az esetben, ha férje meghal. A százzámra jelentkezett örökösök most ennek a házassági szerződésnek érvényességét hangoztatva maguknak vindikálják a milliót, míg ellenben az özvegy jogi képviselője ezzel szemben azzal érvel, hogy a házassági szerződést az aszszony annak idején lelki kényszer hatása alatt írta alá és annak érvénytelenítésével jogot formál az egész hagyatékra, mint szerzeményi vagyona.

Az özvegy és a száznál több vérrokon között évek óta húzódik a pör és a legközelebbi jövőben hozza meg ebben az érdekes pörben a temesvári kir. polgári törvényszék az első bírói ítéletet.

Petruss József volt temesvári ügyvéd és a Temesvári Első Takarékpénztár egykori vezérigazgatója, aki milliomos ember hírében állott, nőül vette karánsebesi *Rácz Zsófiát*, karánsebesi *Rácz Athanáz* volt temesi alispán és országgyűlési képviselő, ügyvéd leányát még az 1899. évben.

A rengeteg vagyonnal bíró *Petruss*, aki a belvárosi Hunyadi-utcában levő saját házában lakott, házassága alatt még csak gyarapította vagyonát és amikor 1907. évi október hó hetedikén meghalt, közel másfél millió koronát kitevő hagyaték maradt utána.

Még *Rácz Zsófiával* történt házasságkötése előtt egy-két nappal, tehát az 1899. évben, két kir. közjegyző előtt házassági szerződést kötöttek, amelynek tartalma szerint *Petruss Józsefné* férje halála esetére havi kétszáz korona ellenében, valamint kilencszáz korona értékű ingóság ellenében lemondott mindenemű hitvestársi öröklési jogáról, amely őt férje hagyatéka után a törvény értelmében megilletné.

A hagyatéki tárgyalás alkalmával mintegy kétszáz örökös jelentkezett, akik a vérségi kötelek révén mind igényt tartottak az örökségre, hivatkozva az említett házassági szerződésre. Az örökösök egy része a trencsénmegyei *Bellus* községből való szegény tótok, az ottani *Petruss* család tagjai és az elhunyt *Petruss József* atyai ágbeli rokonai. Igen sokan nem tudtak kellőképpen a vérségi kapcsolatot és ezzel az örökösödési igényt igazolni, amiért is a bíróság a kétszáz igénylőt restringálta és jelenleg „csak” százhuszonhét örökös pörli a vagyont az özvegygyel szemben. Négy temesvári ügyvéd útján vitatja ez a százhuszonhét rokon a maga jussát és a házassági szerződésre támaszkodva maguknak igénylik az egész hagyatékot, míg az özvegyet havi kétszáz koronával akarják kielégíteni.

Özvegy Petrus Józsefné, aki jelenleg Móránban tartózkodik és haszonélvezője a vagyonnak, az örökösök százával szemben azt vitatja, hogy azt a házassági szerződést, mely körül az egész örökösödési pör forog, *lelki kényszer hatása alatt írta alá* és azt kéri a bíróságtól, hogy mondja ki ennek a szerződésnek az érvénytelenségét s ennek alapján ítélje meg neki az egész hagyatékot, mint tisztán szerzeményi vagyont, melyet férje házasságuk végéig szerzett és amely így egyedül őt illeti meg.

Az örökösödési pör már a végéhez közeledik és a legközelebbi napokban hozza meg ítéletét a temevári kir. polgári törvényszék, mint első fórum.

Románia

nem akar háborút.

(A nagyhatalmak döntenek a román-bolgár kérdésben.)

Távriati tudósítás.

Bukarest, február 21.

Óriási érdeklődéssel néztek a mai minisztertanács határozata elé, amely a nagyhatalmak közvetítésével foglalkozott. A tanácskozás három óráig tartott és nagyon izgalmas lefolyású volt, végül *egyértelműleg elhatározták, hogy elfogadják a nagyhatalmak intervencióját*, egyúttal felkérk, hogy a közvetítést mindenek előtt sürgősen intézzék el. A jegyzék szövegét holnap minisztertanács fogja megállapítani és azután átnyújtják azt a nagyhatalmaknak.

A német—orosz viszony.

Berlin: A Norddeutsche Allgemeine Zeitungnak a német orosz viszonyról való kijelentéseit itt úgy értelmezik, hogy a Németország és Ausztria és Magyarország között levő szövetségi viszonyra való tekintettel fontos a kormánynak ama megállapítása, hogy Németország és Oroszország között nincs jelentős különbség, mert a megállapítás által Ausztria és Magyarország is abba a körbe tartozik, ahol a jelentős ellentétek hiányoznak. Remélni lehet, hogy a Balkán-háború további folyamán is lehetséges lesz az ellentétes érdekek békés elintézése.

Albán kongresszus.

Bécsből jelentik: A március elsején Triestben tartandó albán kongresszus kidolgozta már programját. A kongresszuson ezek szerint a következő négy pont felett fognak tanácskozni: 1. A kongresszus az albán nép historiai jogainak érvényesülését követeli, valamint a nagy független Albánia alakítását, mely politikailag és gazdaságilag önálló életet tud folytatni. 2. Miután a kutzó oláhok azt az óhajukat nyilvánították, hogy Új-Albániába bekebeleztessenek, ezt szíves örömmel veszik tudomásul és a kutzó oláhokat, valamint minden más népet, amely Altániához akar csatlakozni, mint testvérnépet üdvözlik. 3. Miután a kongresszus tudja, hogy a nagyhatalmak szabad és új Albániát vették számításuk alapjául s miután ideiglenes albán kormány a balkáni kormányokkal szemben nemcsak semlegességet deklarált, de azt meg is öríz'e, kívánják, hogy a hadi blokádok Albániában véget érjenek. 4. A kongresszus határozni fog Albánia jövő kormányformájáról is.

Uj ostromágyuk Drinápolynál.

Konstantinápoly: Drinápoly ostromában szünet állott be. A bolgár ostromágyuk nem bíromyultak elég jóknak és így a főhadiszálláson elhatározták, hogy bevárják, míg a Szerbia által

utnak indított, nagyobb kaliberű és nehezebb ágyuk megérkeznek.

Szófiából jelentik: A bolgár hadvezetőség döntő ostromra készül Drinápoly ellen. Az ostrom eddig azért volt sikertelen, mert csak százötven kiskaliberű ágyújuk volt s ezzel az ostromot nem lehetett eredményesen folytatni. Most azonban Krupptól huszonnégy új ágyút rendeltek. Eddig hatvannyolcezer főből állott az ostromló sereg, most azonban a szerbekkel együtt összesen százötven ezren vannak, s a végleges siker csak rövid idő kérdése lehet.

Bolgár vereség.

Konstantinápoly: Hir szerint a törökök tegnapelőtt ismét sikertelen partraszállási kísérletet tettek Sarköj közelében. Gallipoliból harminc ki sebb nagyobb szállítóhajót várnak török katonasággal. Gallipoli környékén husz bolgár kémeket fogtak el és azokat ideszállították.

Belgrádból jelentik: Ide érkezett hírek szerint tegnap a bolgárok Gallipolindól vereséget szenvedtek. A küzdelem igen heves volt s mindkét oldalon számos halott és sebesült maradt, végül a bolgároknak vissza kellett vonulniok.

Szerbia új területeket kap.

Belgrad: Nenadovics Jasa, Szerbia volt konstantinápolyi követe titokban Bécsbe utazott. Sikertült megtudnom, hogy Nenadovicsnak az a missziója, hogy érintkezésbe lépjen a monarchia külügyi politikájának mértékadó köreivel, a monarchia és Szerbia közt függőbe levő kérdések dolgában. Nenadovics missziója főleg gazdasági kérdésekre és a kötetendő kereskedelmi szerződésekre vonatkozik.

Belgrádból jelentik: Midőn a szerb kormány új határozott, hogy újabb támogatásban részesíti a bolgár hadsereget, megállapodtak megfelelő területi kárpótláskan. Ebben az időben volt Venizelosz görög miniszterelnök belgrádi és szófiai látogatása, amelyen Szaloniki horvátartózkodásáról beszéltek. A görög miniszterelnököt mindkét helyen előzékenyen fogták és biztosították, hogy Szaloniki a görögöké lesz. Gesov bolgár és Paticsa szerb miniszterelnök szintén tanácskoztak területi kérdésekről és megállapodtak abban, hogy a Vardar folyó jobb partja Szerbiáé lesz, míg a bal partot Valez várossal együtt Bulgária kapja.

MULATSÁGOK.

(=) Vasas-bál. Az aradi kereskedelmi tisztviselők és alkalmazottak március hó 1-én a Központi-szálloda termeiben nyugdíjalapjuk gyarapítására rendezendő zártkörű Vasas-bálra a meghívók már szétküldtek. Ezúton kéri a rendezőség az érdeklődőket, akik meghívóra igényt tartanak és azt még nem kapták meg, szíveskedjék ezért Berta Béla biz. elnökhöz (Berta Testvérek-cég) fordulni. A rendezőség Kneffel Lajos és Berta Béla elnökök élén 120 tánc kedvelő fiatal kereskedelmi alkalmazott bevonásával serényen buzgólkodik az ez évi Vasas-bál sikerének biztosításában és ez az eddig megnyilvánuló úgy helybeli, mint vidéki nagyarányú érdeklődés alapján ismét fényes eredménnyel fog sikerülni.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (6)jeli-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

HIREK.

Negyven millió

kárt okozott a koalíció.

— Nagy Sándor nyilatkozata. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 21.

Nagy Sándor országgyűlési képviselő ma hosszabb nyilatkozatban felel Sztérynyi és Kossuth nyilatkozatára a Máv. anyagszállítási ügyében. Kijelenti, hogy szó nincs politikai bosszuról, vagy személyes hajszáról. Neki, mint a zárszámadási bizottság elnökének, kötelessége pártoktól, kormánytól függetlenül, tárgyilagosan megvizsgálni az ügyeket. Az Eisler-féle szerződéseket illetőleg már most kijelenti, hogy míg az összes arravatkozó okmányokat meg nem kapja, nem állíthatja, hogy bárki bármitéle visszaélést követett volna el. Ami a szénszállításokat illeti, annak idején egészen másképen magyarázták a bányáknak a szénszállításban való kötelezettségeik alól való feloldását. Akkor azt mondták, hogy a szénbányák nem tudtak eleget tenni a szállításnak, ma meg azt mondják, hogy nem állott elég vagon rendelkezésükre. Ez nem áll, mert épúgy, ahogy a Máv. máshonnan is vagonok útján szerezte be a szenet, úgy adhatott volna vagonokat a bányák számára is. A Máv. határozottan ellene volt a feloldásnak és nézete szerint nem kellett volna negyven millió kárt okozni a kincstárnak. Ő nem akar politikai botrányt és ha meggyőződik arról, hogy inkorrekttség nem történt, ő lesz az első, aki a bizottságban és a Ház színe előtt az előadói székéből teljesen rehabilitálni fogja Sztérynyit.

— Uj magyar báró. Budapestről jelentik:

Az ősrégi Garamveszelei Kazy csaladnak egyik érdemes tagját, Kazy József földművelésügyi államtitkárt és törvényes utódait a király bárói rangra emelte. Az új báró ifju éveiben huszártiszt volt, majd a földművelésügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahol idestova harminc esztendő óta töltött el. Igen szorgalmas, szajtanul dolgozó tisztviselő volt, akinek nevét csak akkor kezdték el emlegetni, mikor a rutén akciót megindította. Kazy volt a szervezője a szintén nevezetes sikerrel működő székelyföldi akciónak is. 1910-ben, a Hódvály minisztérium megalakulásakor Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter Kazyt választotta államtitkárául. Az 1910-iki általános választás alkalmával a képviselőházba is bejutott Kazy, a sátoraljujhelyi kerület mandátumával, melyet a Justh pártnak egyik leghangosabb tagjától, Buzs Barnától hódított el. A képviselőházban Kazy báró volt az ülések legszorgalmasabb látogatója — talán csak egyszer szólalt föl, mikor egy hozzá intézett szakkbéli kérdésre kellett válaszolnia. Kazy báró különben nagyon népszerű, kedvelt ember. A bárói rangemlést a hivatalos lap holnap reggel megjelenő száma közli.

— Csuvaj lemondása. Bécsből jelentik: Egy bécsi lap ma esti számában állítólag jól értesült helyről vett azt az értesítést hozta, hogy Csuvaj királyi biztos, ki jelenleg szabadságon van, állásába nem tér vissza. Ezzel szemben illetékes helyről vett információ alapján kijelentik, hogy ez a hír merő találgatás s mérvadó helyen erről mitsem tudnak.

— Fejérváry báró nyolcvan éves. Bécsből jelentik: Március tizenötödikén lesz a Mária Terézia-rend egyetlen élő lovagjának, Fejérváry Géza bárónak nyolcvanadik születésnapja. Ez alkalommal Fejérváry báró születési helyének, a Josefstadtnek küldöttsége már most tisztelgett előtte. Gyönyörű albumot nyújtottak neki át és elhozták az egész város üdvözlését. Fejérváry meghatottan közönte meg a küldöttség tagjainak az ovációt.

— Tisza tanulmányoztatja az angol parlamentet. Londonból jelentik: A Times azt írja, hogy Ferenci Árpád az alkotmányjognak egyetemi tanára Tisza István gróf, a képviselőház elnöke és Zichy János gróf, vallás és közoktatásügyi miniszter megbízásából Londonban tartózkodik. Tisza István ugyanis arra való tekintettel, hogy a magyar képviselőház fegyelmi szabályain változtatást eszközölt, teljesen megbízható tájékozást óhajt szerezni az angol alsóház idevonatkozó gyakorlatáról és precedenseiről. Ferenci ezért átkutatja az angol képviselőház összes naplóját, 1547-től kezdve a mai napig.

— Lipót király hagyatéka. Brüsszelből jelentik: Néhai Lipót király hagyatékáért folyó harc egy látszik végleges befejezést nyert, amennyiben a belga kormány egyezséget ajánlott fel a három hercegnőnek, amelyet azok elfogadtak. Az egyezés értelmében minden hercegnő husz millió frankot kap. Ennyit kap Kóburgi Lujza is, akinek azonban ép elég adóssága van a milliókra.

— Felrobbant patron. Stamberger József, aki Hartmann Samu aradi ócska vaskereskedő raktárában dolgozott, ma este egy pléhdobozt talált a vasak között. Kíváncsi volt a minden oldalról elzárt doboz tartalmára, minthogy azonban kézzel nem tudta felnyitni, üllőre tette ezt és kalapáccsal ütögetni kezdte. A harmadik ütésre óriási durranással felrobbant a skatulya és annak szilánkjai Stamberger mindkét kezén három-három ujját leszakították. A szerencsétlenül járt öreg munkás, — 71 esztendő s aggastyán — ájultan terült el a földön. A baleset színhelyén Videki Gusztáv ügyeltes rendőr tiszt és Hecht Adolf dr. tiszt orvos jelentek meg. A súlyosan sérült munkást a mentők a kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a felrobbant doboz a vasútról kerülhetett az ócskavas raktárba és nem más, mint a vasuti öröknek kiosztott robbanópatron, melyet ezek ködös időben kötelesek a pályán elhelyezni, hogy a közeledő vonat személyzetét figyelmeztessék vagy pedig ha baj van a pályán akkor baleset elkerülés céljából a patron felrobbantása által eleve értésre adják ezt az őrház felé tartó mozdony vezetőjének.

— Változás a tengerészeti parancsnokságban. Bécsből jelentik: Montecuccoli tengerészeti parancsnok ma vált meg állásától. A közös hadügyminisztériumban ideiglenesen Kuusii ellentengernagy fogja vezetni a tengerészeti ügyeit.

— Thomka Zoltán párbaja. Budapestről jelentik: Rakosy Gyula vívótermében ma reggel Farkas Zoltán országgyűlési képviselő és Thomka Zoltán volt aradi huszárkapitány, aki most a honvédelmi minisztériumban szolgál, kardpárbajt vívtak, melyre kaszinói összeszólalkozás adott alkalmat. A párbajban Farkas arca jobbfelől éles vágást kapott, a kapitány ellenben csak lapos vágással került ki a küzdelemből. A párbajt Vojnich Sándor báró vezette. A felek kibékültek.

— Neumayer visszavonul. Bécsből jelentik: Neumayer dr., Bécs város volt polgármestere lemondott az alsó-ausztriai tartományok marsallságáról. Utódja Porser dr. alpolgármester lesz.

— Egy szász herceg balesete. Oberhofból jelentik: Károly Ede szász kóburg herceget a bobpályán ma szerencsétlenség érte. Szánkója egy fahoz ütdődött a herceg arcán és lábán szenvedett sérüléseket.

— Felfedezett gyilkosság. Bécsből jelentik: Bittner Janos huszonnyolc éves, morzsosági illetőségű hivatalnokot bécsi lakásán, ahol egy Räder Lujza nevű magánhivatalnoknővel élt együtt, nemrégiben holtan találtak. Idáig azt hitték, hogy öngyilkosság történt, most azonban a rendőrség letartóztatta Räder Lujzát, mert alaposan kyanu, hogy ő ölte meg Bittnert. A férfi ugyanis szakítani akart vele, s valószínűleg ez vitte rá az asszonyt a gyilkosság elkövetésére.

— Az autobus viteldija. Az autobuszok-lekedés egyik régi ismerője hosszú levelet írt az Aradi Közlönynek s foglalkozik a menetdíjnak 16 fillérré való fölemelésével. Az illető nem helyesli a 16 filléres egységárat s többek között a következő tanácsokat adja:

Létesítsen szakaszjegyet és ne állapodjon meg a kényelem szempontjánál, melynél fogva a legegyszerűbb az egységár. A 12 filléres menetdíj mellett még valamennyire indokolt az egységár fenntartása, de 16 fillér mellett sehogysem az. Mert, hogy például valaki a Szabadság-térről a Városházig 16 fillért fizessen, az, összehasonlítva más vidéki város menetdíjaival, igazán hallatlan és az egész világon alig létezik. Ez a vonal alig 5-600 méternél hosszabb, tehát elég volna 10 fillér menetdíj; ez könnyen volna keresztülvihető és a közönség kényelmét szolgálná, valamint a vállalatnak hasznára lenne; mert ha megfigyeljük a kocsiknak a közönség általi igénybevételét, azt látjuk, hogy azok rendszeren a Szabadság tér és Széchenyi-utca közötti vonalon a Széchenyi utcánál érik el a teljes megteltésüket, itt tehát a 10 filléres utasok elhagynák a kocsikat, a helyet átengedve a 16 filléres utasoknak; ezzel azt is elléri a vállalat, hogy a kocsik nap közt, mikor vonatok nem indulnak és nem érkeznek, majdnem üresen nem járjanak, mert ha ezt a szakaszhatárt behozzák 10 fillér díj mellett, természetesen, hogy a közönség a kocsikat a város cityjében sűrűn fogja igénybe venni, minthogy igen sokan lesznek erre hajlandók, kiknek a városházán, az üzletvezetőségénél, vagy a pénzügyi palotában lesz dolguk; de igénybe fogják venni a kocsikat azok is, akik a József főherceg utnak valamely pontja felé iparsodnak. Helyesen cselekedne a vezetőség esetleg akkor is, ha a Szabadság-tér Karolina utcai vonalon vezetne be 12 filléres szakaszjegyet, de csakis erre a vonalra úgy, hogy az indóházától a városba vezető vonalon a 16 filléres menetdíj továbbra is változatlanul fennmaradjon. (R. S.)

— A kivándorlási tanács elnöksége. Budapestről jelentik: A Bud. Tud. jelenti, hogy a kivándorlási tanács, mely legutolsó ülésén Majláth Józsefet választotta meg elnökévé, mai ülésén Gál Jenő dr. főrendiházi tagot helyettes elnökévé választotta. A múlt ülésen szervezett ügyrendet most véglegesen megállapították.

— Letartóztatott betörők. Az aradi rendőrség ma letartóztatott két sühancot, akik vallo-másuk szerint az utóbbi időben elkövetett betörések és lopások tetemesei. A Marosparti őrzártnak tűnt fel, hogy a löversenyteri térbűnön délelőtt két legény aludt és drága lopokrocokkal takarodzik. Az álmukból feljött sühancokban a rendőrség régi ismerőseire akadtak. Az egyik Cór Lajos a másik Hajdu Gyula volt. Ez utóbbi az aszódi javító intézetbe volt internálva, onnan megszökött és ezért már hetek óta keresi az aradi rendőrség, Beismerték, hogy a pokrocokat lopták és ellenállás nélkül követék a rendőröket a városházára. Az uton Hajdu megugrott, de néhány óra múlva ismét kézre került. Beismerték, hogy a Gyár utcában legutóbb történt két betörést, Batthyány-utcában egy betörést követek el, azonkívül több lopás terheli őket. Hajdu követte el nemrég a munkáspénztárban azt csalást is, melynek egy szegény beteg asszony lett az áldozata. Mint emlékeztetés egy hat esztendő s leánya jelent meg a pénztárnál, hogy felvegye beteg anyja részére járó hat korona táppénzt. Hajdu utána ment a gyermeknek és azt hazudta hogy az igazgató őt bízta meg, hogy a táppénzt a betegnek elvigye és kivette a leány kezéből a hat koronát és megszökött. A rendőrség a sühancokat letartóztatta.

— Értesítés. Rosenblüh H. és Társa divat-áruháza értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy az összes tavaszi újdonságaink megérkeztek, kirakatainkban megtekinthetők. — Kívánságra vidékre mintákkal szívesen szolgálnak. 1276

— Házassulandók figyelmébe! Jeggyűrűk, pompás briliáns ékszerek és aranyáruk egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. Waldmann I. ékszerműves, Arad, Szabadság-tér 14. 601

— Legjobb hegedűhurok és ütőtollasdrák Kerpel Izsónál kaphatók.

— A legmegbízhatóbbak a Messinger boyok Telefon 816.

VIDÉK.

Kinevezés. Hervay István Csanádmegye alispánja Vincze Sándor végzett joghallgatót közgazgatási gyakornokká és tb. főszolgabíróvá nevezte ki s szolgálattételre a battonyai főszolgabíróshoz osztotta be.

TARKASÁGOK.

(A mama) Egy idősebb aradi uriember a napokban Budapesten időzött. Szerencsésen nyélbeütött egy üzletet s utána egy görbe napot, jobban mondva éjszakát csinált. Malatozás közben a Palais de danse-ban megismerkedett egy csinos nővel. Reggelig együtt voltak, akkor megállapodtak, hogy másnap délután az aradi ur felkeresi a fiatal hölgyet a lakásán.

Másnap délután az aradi ur be is sörgött a lakásba. Tisztes képtű, idősebb asszony nyitott ajtót.

— X. kisasszonyt keresem! — mondta az aradi ur.

— Igen kérem!

— Beszélhetek vele?

Az idő s nő arcán kedves ráncok jelentek meg:

— Én az anyja vagyok! Talán maga is azok közül az urak közül való, akikkel éjszaka együtt van?

Az aradi ur megijedt.

— De hová gondol kedves asszonyom — mondotta — én nem azért jöttem...

Be nem fejezhette a mondókáját. A szigorú mama becsapta az ajtót s csak azután kiáltotta ki:

— Hát akkor nézze, hogy tovább álljon!

(Boldog ember!) X. ur határozottan Arad leg-sajnálattreméltóbb emberei közé tartozik. Nem mintha szegény volna. Óh nem: X. urnak igen csinos jövedelme van. Nem is szenved gyógyíthatatlan betegségben, sőt gyermekkor óta nem is volt beteg. A gyermekeinek sincs baja, mert nincsenek is gyermekei. De van egy felesége!

Az még nem volna baj, hogy csunya. A történelemben voltak már arra példák, hogy csunya asszonyok igen szellemesek voltak. Az sem lenne baj, hogy nem szellemes, mert a történelemben voltak már példák, hogy egy cseppet sem szellemes asszonyok nagyon kedvesek voltak. De hogy egy asszony se nem szép, se nem szellemes, se nem kedves, de azonfelül házasfő és feltékény, akkor direkt pech, ha épp az az asszony a feleségünk.

Ezzel meg volna magyarulva, hogy miért van X. ur arcán állandóan az a féjdalmas martir-vonás. A napokban X. ur egy banketten egy előkelő szerepet játszó aradi uriemberrel ismerkedett meg. Ugy beszélgetés közben felvetette a kérdést:

— Ismeri kérem a feleségemet?

— Nem! — volt a válasz.

A férj egy pillanatra meglepődött, aztán me-rengve nézett maga elé a levegőbe, végre önfelédtes jegyezte meg:

— És még azt mondják, hogy nincsenek boldog emberek!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

Arad, február 21.

A jelenlegi hideg miatt aggodalmas hangulat hallható, féltik a vetéseket esetenleges kifagyástól. A gabonáért irányzata szilárdabb.

Elkelt a mai piacon:

600 mm. buza	20 60—21—
800 mm. tengeri	8 00—12—
Rozs	19 00
Arpa	20 00
Zab	20 00

Az árak száz kilogrammonként koronáktan értendők.

Budapesti Árn- és Értéktőzsde.

Távtrati tudósítás.

Budapest, február 21

Közvető.

Elkelt 25 ezer mm. 2 és fél fillérrel magasabb.

Hírtárhoz.

Dél	Észak
ár	ár

Buza 1912. októberre	11 60	11 62	11 62—11 63
Buza 1913. októberre	12 20	12 21	12 21—12 22
Rozs 1912. októberre	9 47	9 88	9 81—9 82
Rozs 1913. októberre	9 67	9 68	9 6—9 70
Tengeri 1913. májusra	7 72	7 73	7 70—7 71
Zab 1913. októberre	10 85	10 36	10 40—10 51
Zab 1913. októberre	8 88	8 89	8 90—8 91
Az árak 50 kilogrammra értendők.			

Budapesti Értéktőzsde (febr. 21.)

Osztrák hitel	618 75
Magyar hitel	808 75
4% koronajárás	82 90
Osztr. magy. államvassal	712 —
Jelzálogbank	423 —
Lezártbank	509 —
Hazai Bank	106 —
Magyar Bank	558 75
Keresk. Bank	3736 —
Rimamónási	701 10
Salgótarjáni	759 50
Közuti Vasút	165 —
Városi Villamos	366 25

Bécsi értéktőzsde (febr. 21.)

Osztrák hitel	618 50
Magyar hitel	810 —
Osztrák-magyar államv.	690 —
Déli vasút	112 25

A Temesvári Lloydársulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként koronáértékben.) 1913. febr. 21. Buza 75 kilogrammos 20 50—21 60, 75 kilogrammos 20 60—20 70, 77 kilogrammos 20 80—20 90, 78 kilogrammos 20 90—21 00. Rozs (prima) 18 05, 18 15 (közép) 17 85—18 95. Arpa (kerülő) 20 00—20 30 (takar any) 18 05—18 15, Zab (prima) 19 95—20 25, közép) 18 95—19 35. Tengeri réz, (magyar) 12 05—12 25 új 10 30—10 50, (román) régi 19 25—19 25, új 17 3—10 50. Burgonya 100 kgr. (tahéz) 5 60—5 70, (róssa) 6 3—6 4.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombaton, 1913. február hó 22 én:

C. Bériat. C. Bériat.

Sép Heléna.

Operette 3 felvonásban. Írták: Meilhac Henrik és Hallevy Lajos. Zenéjét szerette: Offenbach Jakab.

SZEMÉLYEK:

Páris Priamos Huzár K.	Orestes, a fiúk Nógrády M.
Menelaus Polgár S.	Chalchas Herold Ede
Heléna, neje Dóssy Nusi	Achilles Kulcsár L.
Agamemnon Balázs B.	I-ső Ajax Dally Lajos.
Clytemnestra Benkőné.	II-dik Ajax Hajdutska L.

Készése este 1/2 8 órakor.

NYILTTÉR.*

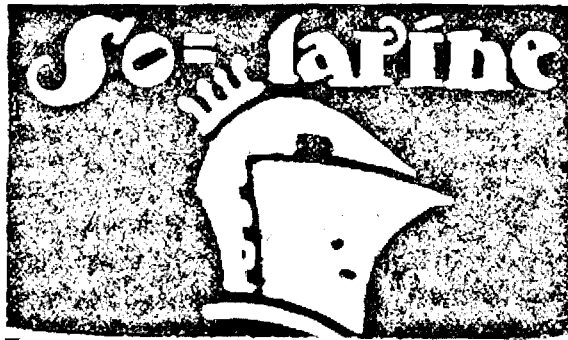
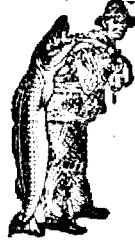
Könnyen fogzanak a gyermekek.

Számos anya gondokkal eltelve várja kedvencének fogzási idejét, különösen, ha a kis gyermek teste nem bír megfelelő ellenállóképeséggel. Ennek emelésére nincs jobb szer a Scott féle Emulsiónál, amint ezt az anyák ezrei bizonyítják. A Scott féle Emulsió használata gyakran már aránylag rövid idő alatt kedvező fordulatot eredményez, a gyermek frisebb lesz és minden nehézség nélkül megy keresztül a fogzási időn. A gyermekek gyakran annyira szeretik a

SCOTT féle Emulsiót

hogy a Scott féle üveget örömmel fogadják és így az ezen kitűnő gyermek-erősítő szerrel folytatott kúra öröm az anyának és a gyermekek egyaránt. De csak a SCOTT féle Emulsió, más nem.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 10 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne Co. m. b. H. címre Wien, VII. akkor egy győztes utján a próbajegyet küldünk.

Schicht Solarine fémtisztító

pompás fényt varázsol fémekre, nikkelt-, réz-, ezüst- és aranytárgyakra. A fényt legtovább megtartja! Szavatoltan méreg- és savmentes és a használatban a legolcsóbb, mert kiadós és szabadalmazott takarékosági csepegtetővel van ellátva. Nagy olajtartalmánál fogva természetes védelem fémek számára, azok izzadása, foltossá és rozsdássá levése ellen.

9388

Értesítés.

Értesítem a közönséget, hogy Németh Rozália, Teleky-utca 25. szám alatt levő fűszerüzletét átvettém és tovább vezetem s kérem mindazokat, kiknek esetleg fenti cég tartozik, azt nálam március 1-ig jelentsék be, mert tovább figyelembe nem veszem.

Engelhardt János, Varjassy József utca 32.

Kávéház átvétel.

Kedves ismerőseimet, barátaimat és a nagyközönséget értesítem, hogy a Boros Bénédiér 11. szám alatt levő jöbírnevű

Royal kávéházat

átvettém és azt ma ünnepélyesen megnyitom. Legfőbb törekvésem, hogy nagybecsűlt vendégeimet állandóan legjobb italokkal és hideg büffével előzékenyen kiszolgáljam.

Ingyen sorsolási számmal elegáns

::: aranygyűrű ajándék! :::

Az emléktárgy Kintzler Z Itán ékszerész cég kirakatában megtekinthető.

Szíves pártfogásért esedezem

kitűnő tisztelettel,

WEINBERGER LAJOS,

kávész.

1274 Kitűnő cigányzene. Egész éjjel nyitva.

ÉRTESÍTÉS!

Van sze encsém az igen tisztelt helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy a Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt volt csödtömeget megvettem és az abban foglalt

szépirodalmi könyvek, ifjúsági iratok, üzleti könyvek, papír-árak és írószerek

rendkívül olcsó kiadását megkezdtem.

1242

DÉCSIGÉZA

könyv-zenemű-és papírkereskedő Arad, F. rray-utca (Gróf Hunyadi-palota.) Városi és megyei telefon 902.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Kisbecskereki Terézia Liszt,

A Magyar Lisztek Gyöngye

Kapható a Legtöbb Űletben.

A zsákok eredeti ólomzárunk és zsákjegyünkkel van ellátva.

Képviselő: Dávid József ur, Arad.

Telefon 943.

772

SIROLIN „ROCHE“-t használjunk légzőszerveink védelmére

Mi a Sirolin „Roche“?

A Sirolin „Roche“ oly gyógyszer, amely tudományosan alapon jól emészthető, nem irritáló Guajacolesapadékból állítottatik elő és a Guajacolinak csak jótékony hatású alkotórészeit tartalmazza. Csészertű összetétele és kitűnő mellékhatásai mellett, ki tűnő ízű és étvágygerjesztő is lévén, az összes orvosok rokonszenvét megnyerte.

Ki használja a Sirolin „Roche“-t?

Mindenki mint óvatossági kurát a légzőszervek megbetegedése ellen. Köhögések és olyanok, akik krónikus tüdőhurutban szenvednek. Tüdőbajok és asztmatikusok megkönnyebbülésül és étvágygerjesztésül. Influenzások javulás és erősödés czéljából. Skrofulások, mirigydagadtatott gyermekek szem- és orrhurutosok, hörghurutosok st. kerrel használhatják.

Mi a Sirolin „Roche“ hatása?

A Sirolin „Roche“ megrövidíti a gyógyulást elősegíti a vándékelítávoztást, megszüntet köhögésgingert, éjjeli izzadást és lázt, a légzőszerveknek ellenálló erőt ad. Fenti tulajdonságai folytán óvatossági kurákra van predestinálva. A Sirolin „Roche“ elősegíti az emésztést és ezzel javítja az erőállapotot, gyarapítja a testsúlyt és a jó közérzet.

A gyógyszertárban határozottan Sirolin „Roche“-t kérjünk és gondunk legyen arra, hogy házi gyógyszertárunkból sohasem hiányozzék egy üveg Sirolin „Roche“.

9391

Oppenheimer Mór

Építészeti vállalkozó, műszaki és építészeti irodáját Szabadság-tér 17. szám alól Arad, Lázár Vilmos-utca 2.sz. (Farkas Ábrahám-féle házba) helyezte át.

Elvállalja a legmegtanyszerelt árak mellett bármilyen építkezések tervezését, költségvetések elkészítését és az épületeknek a modern kor által megkívánt legcsinosabb kivitelbeni felépítését.

Kívánatra vidékre is megyek!

OPPENHEIMER MÓR építészeti vállalkozó irodája Aradon, Lázár Vilmos-utca 2. szám.

Vendéglő-átvétel!

Aradváros és vidéke nagyszámú közönségének szíves tudomására adom, hogy Aradon, a **Bercsényi Miklós-utcában** lévő

„Jópásztor”-hoz címzett vendéglőt átvettem

és azt tovább vezetem.

Főtörökvése mindenkor az lenni, hogy kitűnő étkeim és tisztán kezelt hegyaljai italjaim által, mely figyelmes kiszolgálás mellett olcsó árért kapható, nagybecsű vendégem megelégedését kiérdemljem. Abonenseknek árkedvezmény. Szíves pártfogást kér.

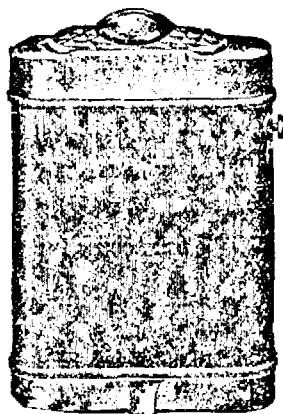
Baics Imre,
vendéglős. 958

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltéssel.

Villany-berendezések, villany-órák.

Dinamó gépek, villanymotorok olcsón kaphatók

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz-utca 2. sz. 1881

60—1913. szám.

Világos hegyközsége 1913. évi március hó 5-én délelőtt 9 órakor a község háza gyűléstermében

rendkívüli közgyűlést tart,

melyre az érdekelt szőlőbirtokosokat ezúton meghívom.

Tárgy:

1912. évi számadás és 1913. évi költség előirányzat tárgyalása.

Világos, 1913. február 19-én.

Molnár Jakab,

1284 hegybíró.

Batthyányi-utca 16. szám alatt egy szép

I. emeleti lakás

mely áll: 3 utcai, 2 udvari, elő- és fürdőszobából, valamint minden hozzátartozó mellékhelyiségekből, folyó évi

május 1-re kiadó.

Bővebbet: Funkelstein-iroda, Petőfi-utca. 1088

Értesítés!

A n. é. közönség szíves tudomására adom, hogy a

Forray-utczában levő mészáros és hentes üzletében

a mai naptól kezdve az alanti előnyáért lehet a legjobb minőségű husokat venni és pedig:

1-ső rendű hizott marhahus eleje kg.-monként	1 K 44
Leves husok: hátulja	1 K 60
Pecsenye husok kg.-ja	1 K 76
Gulyás hus	1 K 52
Sertés hus: karaj kg.	1 K 92
Sertés hus más részekből kg.-monként	1 K 76
Fiatal borjú hus eleje kg.	1 K 84
Fiatal borjú hus hátulja 1 kg.	2 K 40
Szalonna és zsír kg.	1 K 76

Szíves pártfogást kér

959 **FARKAS GYÖRGY.**

Pathefonok

és Pathe-lampek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 207

Az „Orsoval halhoz”. Legnagyobb hal kivitel

Luttwák József, Arad.

delegált és magyar termények kivitelű üzlete ARAD, Árpád-tér 1. sz. (a zsidótemplom épületben.)

Interurban telefon: 615.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy 1 waggon friss vérpiros narancs érkezett, mely úgy az útleben, mint a piacon csakis bizományi sátraimban kis ládákból darabjait kisebb 5 fillér, nagyobb 7 fillérről kapható. Nagyban láda vételnél olcsóbban adom, mint Fiume vagy Budapest 781

Minden oszítottókn és szombaton legesebb dunal és tiszai vízben uszó élőhalak érkeznek. Halakban a legnagyobb választék és a nagy halkitállítás csütörtökön van. Vidéki rendeléseket pontosan és lelkiismeretesen kiszolgálók. Bármilyen hal faj mely raktáron nincs, 24 óra előtti megrendeléssel kapható. Tengeri halak naponta friss állapotban a Hal-téri városi sátorban kaphatók. — Szombaton zárva.

Mihalik Béla szőlőnagybirtokos, szőlőoltványtermelő, Gyorok.

Utóbbi évek szárazsága ugyancsak sok pótlást követelt szőlőinkben s évtizeden át tett tapasztalatok után arra a meggyőződésre jutottam, hogy a szőlők pótlására legcélszerűbb a **kötött szőlőoltványok** használatát.

Ezt az aradhegyaljai borvidéken nem készítik, mert alig fizeti ki magát, mert míg a melegebb stratiifikált oltványok 50%-ig sikerülnek, a hárssal kötött oltványokból alig 30—40% sikerül.

Hogy a szőlőpótlásokra a szőlőbirtokosok is

1236

az egyedül jól bevált száraz kötött szőlőoltványokhoz

jutányos Áron juthassanak, elmúlt évben oly mennyiséget készítettem, hogy azokból eladásra kétszázszor darab jutott, mely oltványok dus gyökérzettel, jól összeforva, első osztályú minőségben 28 borfajban darabonként 20 fillérről árusítom. Csak egy faj jobban darabja 24 fillér. Faj is tasagért kezeséget vállalok. Gyökeres Riparia Portalis szőlővessző ezre 32 korona. Bővebb fevilágosítással szolgál

Mihalik Béla, Gyorok.

Japán ujdonság!

A gésák szépsége mindig csodálattal töltötte el az európai hölgyeket. Arcuk üdesége, rózsás hamvassága hódított. Ez örök ifju arcvonások a viághírű

1051

Neppon puder és Neppon creme

használatában lelik megoldásukat. Pár napi használat után meggyőződhetik mindenki e szerek csodás hatásáról.

Puder ára 2 kor. Creme ára 1 kor. 50 fill.

KAUCSUK-CIPÓSAROK DOBOZA, MINŐSÉGE: ARANY

Millió Köhögés

rekedtseg hurut, elnyálkasodas torokhurut, fullasztó és görosos köhögés ellen a

Kaiser-féle mellpasztillát

„3 fenyőjegygyel”

6100 bizonyítvány orvosoktól és maganemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni Különös: n kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 Alléres dobozban.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád, Rozsnyai Mátyas, Breuer Fülöp, Vojtek Kalmár, Krebsz Géza, Berger Gyula, Vajdits György, Gécs László, Gótz Károly, Bernát János, és Ring Lajos gyógyszerárakban Arad, H. g. Nester drogeri, Vojtek és Weiss drogeria, „Anya” drogeria Arad. Zombory Janos gyógyszerára a Szentháromságos Újszentanna. Adler gyógyszerárban M.-Pécska, Ors Kezse Pankola, Tetteri Károly gyógyszerára Elek. Krausz Elemér gyógyszerára Glogovác, — Zeigmondovics Géza Iris gyógyszerára Lippa, Roxim Janos gyógyszerára Ó-Pécska és Székely Zoltán gyógyszerára Csersző, Bauer K. gyógyszerára Kovermes, Dr. Stodolai Deseő gyógyszerára Ujarad

PALACE PEZSGŐ

GYAR BUDAFOKON

Képviselve Aradon **SZEMZŐ ARMIN** áruügynöksége által. Telefon 592. szám.

Apró hirdetések

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék csodélt okiratokat mellékelni, mert szettük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Sajnálak“

elhamarkodott tettükért, de nagyon tövises az út, melyen járunk s mégis elérhetetlen célunk, nincs mit tennünk, mint egymást kedves emlékek örökké megtartani. Pá édes. 1271

Biztos existenciájú

ideális gondolkozású, intelligens komoly fiatalember finomlelkű urileány barátságát keresi. Leveleket „Keresem a boldogságom“ jellegre a kiadóba kér. 1270

KIADÓ LAKÁS.

Négy szobás lakás

fürdőszobával, villanyvilágítással Teleky-utca 20. sz. alatt kiadó. Bővebbet Teleky utca 22. sz. 1203

Egy utcai

és egy udvari szobából álló garçon lakás kiadó. Apponyi Albert-körút 1. sz. alatt.

Modern

földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóval 1918. május hó 1-re graf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Az Andrássy-téren

sz első emeleten intézetnek esetleg divatszalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

OKTATÁS.

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyorsuló gyorsírók társasága Budapest“ szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Február hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal, Beiratkozni e hó 15-éig lehet, a mulasztott órákat külön órákban potoljuk. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-18 Ziffer Sándor Andrássy-tér 21. szám. I. emelet. 718

ALKALMAZÁST KERES.

Több évi

irodai gyakorlattal bíró leány, ki a könyvelés és pénztárkezelésben jártas, állást keres. Cím a kiadóban. 1257

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes, megbízható segéd felvétetik Fischer Antal vegyeskereskedésében, Apáti u. p. Simonyifalva. Fizetés megállapodás szerint. 1267

Keresünk

egy polgári iskolát végzett gyakornokot, kezdő fizetéssel. Saját kezűleg irt ajánlatokat „867“ jellege alatt a lap kiadóhivatala követt. 1278

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

10 HP. 6 lóerejű cséplőgarnitúra magyar államvasuti gépgyár gyártmánya, 2 éves. Cím a kiadóhivatalba. 1268

Megvételre kerestetik

egy jókarban lévő, kevésbé használt irodai íróasztal. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

Tölgyerdő eladó

Kisróna (Ravna) község határában 80 holdnyi területű, szép, egyenes, magas növésű, szőlőkarónak, telefonoszlopoknak igen alkalmas. Bővebbet Tóth Ferencnél, Kisróna u. p. Dézna. 1268

Párizsi divatalbum

a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-képpel K 2-50 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 5311

KÜLÖNFÉLE.

Tavasza!

Az összes legújabb francia divatlapok, minden magyar és külföldi szépirodalmi lap állandóan raktáron. Nagy készlet teljesen új elsőrendű költői és szépirodalmi munkákban félárban. Krausz Paulin színházépület. 1211

Takszámterez

Bér-autok
Telefonszám
816

2281
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Kiadó lakás.

Boczkó-utca 9. sz. I. em. egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, fürdőszobával, villanyvilágítással, május 1-re kiadó. 894

Pályázati hirdetmény.

A „Szatmárnémeti Általános Ipartestület“ 1266
pályázatot hirdet egy jegyző állásra.

A pályázati határidő 1913. március 10. A pályázati kérvények Bölönyi László előkészítő bizottsági elnökhöz adandók be. (Szatmárnémeti, Széchenyi-utca 17. szám.)

A jegyző javadalmazása 2000 korona évi fizetés és 600 korona lakbér. A jegyzőt a közgyűlés választja 3 évre, egy évi próbaidő kikötéssel. Csak önálló iparos, vagy legalább gimnáziumi érettségit tett, egyén pályázhat.

Szatmárnémeti 1913. február 20.

A Szatmárnémeti Általános Ipartestület.

Vas-, fűszeres

segéd,

ügyes, megbízható,

állást

nyerhet

Weisz János

cégnél, 1232

Marosillye.

Alkalmi vétel

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órán és ékszerek

Welfzer János-utca, Miska-telek

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legnagyobb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereztetnek.

Telefon 438. Telefon 438

Használt ólom

megvételre kerestetik.

A Luxus Garage
csukott és nyitott

Béruitói

Telefonszám 826.

egy helyi, mint vidéki turákra legméltányosabb árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Boyok ugyan-csak fenti telefon szám alatt rendelhetők. Szolgálat reggel 6 tól éjjel 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 744

Eladó

2 drb mén

az egyik fekete Gidrán, a másik sötét almás pej nonius angol telivér. Tudakozódni

Gazdasági Egylet

1860

Békés-Csaba.

Ingtalanforgalmi és Parcelázó bank Arad, Pötöfi-utca 1. sz. Telefon 861. Pécska-ut 15. sz. (volt br. Bánhid-telek) eladunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsönnyújtással, vagy 5 évi részletfizetésre. Telkeinkre igen előnyös építési kölcsönöket is adunk. IV-7717.

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

ARAD Batthyány-u. 11.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta dus gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

nyezetintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF ARAD,

BATTHYÁNY-UTCA 11. 571